

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**
Møtested: Veksthuset, møterom Aursunden, Røros
Dato: 11.03.2025
Tidspunkt: 09:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møteprogram:

09:30: Oppstart styremøte (AU)

10:00: Planleggingsmøte del II med SNO

11:30: Lunsj

12:00: Fortsettelse styremøte (AU)

14:00: Avslutning og hjemreise

Det vil bli gitt orienteringer om innkomne saker til behandling fra nasjonalparkforvaltere.

Vel møtt!

På vegne av sekretariatet 04.03.2025

Hans Bull, nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 1/2025	Drift og tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling av driftsmidler kap.post 1420.21 og tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2025		2024/13465
ST 2/2025	Høringsuttalelse - Søknad om tiltak tilknyttet vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei til Svartåsrabben i Tolga kommune		2025/2106
ST 3/2025	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - vurdering av sak til ulovlighetsoppfølging - *****	X	2024/11207
ST 4/2025	Øyungen landskapsvernområde - ny søknad om godkjenning av byggetegninger for hytte og uthus på fritidseiendom Holtålen 300/1/22 ved Hessjøen		2022/1263
ST 5/2025	Øyungen landskapsvernområde - søknad om tilrettelegging på tursti rundt Hessjøen - GID 300/1 - Holtålen kommune - Hessdalen IL og Hessjøen hytteforening		2024/14393
ST 6/2025	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om takoverbygg på seterstue i Kløftåsen, Os kommune		2024/14882
ST 7/2025	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av kraftsilo på Trøvollen - Kløftåsen 143 -GID 131/40 - Os kommune		2025/2376

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/13465

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	1/2025	11.03.2025

Drift og tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling av driftsmidler kap.post 1420.21 og tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2025

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget tar til etterretning tilsagnene på hhv driftsmidler kap.post 1420.21 og tiltaksmidler kap.post 1420.31 for 2025, og godkjenner fordeling og prioritering av midler til de ulike tiltakene og prosjekter slik:

Driftsmidler - 1420.21	Søknads-beløp	Innvilget	Fordeling
Drift av nasjonalparkstyret	Kr. 603.659	Kr. 580.000	Kr. 580.000
Revisjon av forvaltningsplaner	Kr. 225.000	Kr. 200.000	Kr. 200.000
Grunnstøtte drift - tildeles uten søknad		Kr. 75.000	Kr. 75.000
Samlet pott driftsmidler		Kr. 855.000	Kr. 855.000

Pri.	Tiltak - 1420.31	Søknads-beløp	Innvilget	Fordeling
1	Plan for informasjonstiltak i Øyungen - og Ledalen landskapsvernområder	Kr. 200.000		Kr. 200.000
2	Skjøtselstiltak - Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 65.000		Kr. 63.000
3	Adkomst for skjøtselsarbeid i Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 25.700		Kr. 23.500
4	Skjøtselstiltak - Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde	Kr. 65.500		Kr. 65.500

5	Formidling - slåttetradisjon i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 90.000		Kr. 90.000
6	Informasjon i slåtteeområde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde	Kr. 13.000		Kr. 8.000
7	Ferdsestellere i fokusområder (4 stk.)	Kr. 1		
	Samlet pott tiltaksmidler	Kr. 459.201	Kr. 450.000	<u>Kr. 450.000</u>

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak og prosjekter blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at en mindre del av midlene ikke blir benyttet som tildelt, kan nasjonalparkforvalterne omdisponeres midlene til andre tiltak og prosjekter i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken, og eventuelle nye tiltak skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort i tråd med nasjonalparkstyrets vedtekter av 19.01.2024 og delegeringsreglement av 14.06.2024.

Begrunnelse:

På bakgrunn at nasjonalparkstyret sine prioriteringer av tiltak og prosjekter i sak 48/2024 og 50/2024, og Miljødirektoratet sin tildeling av tiltaks- og driftsmidler for 2025, kan arbeidsutvalget vedta en fordeling av midlene slik at forvalterne kan videreføre arbeidene. Nasjonalparkstyret blir orientert om status i arbeidene med de ulike tiltakene og prosjektene i styremøtene gjennom året.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Saksprotokoll - Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding til tiltaksmidler kap.post 1420.31 og driftsmidler kap.post 1420.21 - 2025
- 2 Tildeling - driftsmidler kap 1420 post 21 - 2025
- 3 Tildeling - Tiltaksmidler kap 1420 post 31 - 2025

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna, 2020.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna behandlet forslag til tiltak for verneområdene i Forollhogna for 2025 i sin styresak 48/2024 hvor følgende tiltak ble prioriterte:

1. Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder
2. Skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde

3. Skjøtsel av setervollen på Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde – videreføring
4. Plan for formidling av slått og slåttetradisjon i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde
5. Skjøtelsesplan for Grøntjønnan naturreservat (21-post)
6. Informasjon i slåtteeområde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde
7. Ferdselstellere (4 stk.) i fokusområder i Forollhogna nasjonalpark – videreføring

I tråd med nasjonalparkstyrets godkjenning av tiltak har nasjonalparkforvalterne gjennomarbeidet beskrivelsene og kostnadsberegningene av hvert tiltak. Tiltak nr. 2 om skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåtteeområde viste seg mest hensiktsmessig å splitte til to tiltak - skjøtselstiltak og tilrettelegging for adkomst. Prioriteringen ble behold som tiltak 2 og 3.

Videre ble behovet for midler til skjøtelsesplan for Grøntjønnan meldt inn via driftsmidler på post 21, men Miljødirektoratet gav avslag pga. for stram budsjettamme.

Nasjonalparkforvalterne meldte inn de økonomiske behovene på kap.post 1420.21 drift og kap. post 1420.31 tiltak via Miljødirektoratets elektroniske søknadsportal (ESS) innen fristen 10. januar 2025.

Det ble meldt inn behov for kr 903.659 for drift og kr 459.201 for tiltak i 2025. Miljødirektoratet tildelte hhv kr. 855.000 i driftsmidler og kr. 450.000 i tiltaksmidler.

Driftsmidler - 1420.21	Søknadsbeløp	Innvilget
Drift av nasjonalparkstyret	Kr. 603.659	Kr. 580.000
Revisjon av forvaltningsplaner	Kr. 225.000	Kr. 200.000
Skjøtelsesplan for Grøntjønnan	Kr. 75.000	avslag
	<u>Kr. 903.659</u>	<u>Kr. 780.000</u>
Grunnstøtte drift – tildeles uten søknad		Kr. 75.000
Samla pott driftsmidler 1420.21		<u>Kr. 855.000</u>

	Tiltak - 1420.31	Søknadsbeløp	Innvilget
1	Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskaps-vernområder	Kr. 200.000	
2	Skjøtselstiltak - Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 65.000	
3	Adkomst for skjøtelsesarbeid i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 25.700	
4	Skjøtselstiltak - Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde	Kr. 65.500	
5	Formidling - slåttetradisjon i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde	Kr. 90.000	
6	Informasjon i slåtteeområde,	Kr. 13.000	

	Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde		
7	Ferdsestellere i fokusområder (4 stk.)	Kr. 1	
	Samlet pott tiltaksmidler 1420.31	Kr. 459.201	Kr. 450.000

Følgende tilbakemeldinger ble 17.02.2025 gitt til forvalterne fra Miljødirektoratet:

Post 1420.21:

For tildelingene over driftsposten er budsjetttrammen stram også i år, da særlig knyttet til midlene som kan brukes til planarbeid, kartlegginger, infoarbeid (som ikke dekkes over 31-post) mm.

Grunnstøtten som tildeles over post 1420.21 er fordelt på tilsvarende måte som i 2024. Summen for grunnstøtten er, for de fleste, bakt inn i det beløpet som er tildelt "drift styrene" i ESS. Det fremkommer i kommentaren til tildelingen hva som er beløpet tildelt drift av styret og hva som utgjør beløpet for grunnstøtte drift som styret disponerer etter eget behov. Enkelte av dere la inn en egen søknadslinje for grunnstøtten, da vil dere se i ESS om den er tildelt som en del av driftspotten eller på egen linje.

Der dere har søkt midler over eksempelvis 1420.31 til tiltak som er utenfor postformål, men som kunne vært omsøkt over 1420.21 er disse vurdert også der (eller omvendt). Men ettersom budsjettet på driftsposten er stramt er det derfor lite av dette som får tildeling i år.

For tildelinger på driftsposten, utover drift av styrene, har vi i år også lagt vekt på søknader knyttet til forvaltningsplaner og kartlegginger el.l. i forbindelse med dette. Det betyr at flertallet av de øvrige søknadene derfor har fått lite uttelling, tross gode formål.

Post 1420.31:

På tiltaksposten er omsøkt beløp også i år omtrent det dobbelte av budsjettet vi har hatt til tildeling.

Skjøtselstiltak fortsatt høyt prioritert, jf. strategien.

En del av dere har også fått en merknad med "avvent" på enkelte tiltak med bakgrunn i at vi ønsker mer informasjon om tiltaket før vi eventuelt tildeler midler. For de av dere dette gjelder kan dere om ønskelig ta kontakt, så kan vi snakkes nærmere om det aktuelle tiltaket og så vil det bli vurdert for supplerende tildeling og evt. forhåndsklarering til dette.

For dere som har tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig på post 1420.31 blir disse direkte tildelt til SNO og kommer i tillegg til den samlede potten dere får til prioriterte tiltak.

Noen av dere har søkt om og fått tildeling til restaureringstiltak fra rammen for restaureringsmidler. Det er fortsatt rom for flere gode restaureringstiltak dersom de kan gjennomføres i løpet av 2024. Send oss i så fall gjerne en e-post med prosjektbeskrivelse.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I nasjonalparkstyret sin vedtekter av 19.01.2024, punkt 6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning gis det føringer for styrets ansvar og arbeidsoppgaver i forhold til oppfølging av tiltak i forvaltningsplaner og besøksstrategi.

Her heter det at styret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtels- og forvaltningstiltak i verneområde i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Videre fremgår det også at styret har hovedansvaret for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkevarestrategi.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne velger å legge fram fordelingen av tiltaksmidler og driftsmidler for 2025 til arbeidsutvalget fordi:

1. Miljødirektoratets tildeling av midler er tilnærmet de omsøkte beløpene,
2. Nasjonalparkstyret sin prioriteringer av tiltak ligger til grunn for det videre arbeidet,
3. Planlegging for gjennomføring av tiltakene må starte opp før neste styremøte 6.mai, og forvalterne har derfor behov for å få et vedtak om fordelingen av rammen av tiltaksmidler.

For nærmere vurdering av hvert enkelt tiltakene henvises det til sak 48/2024 og 50/2024.

Størstedelene av driftsmidlene til styret går med til å dekke utgifter i forbindelse med styremøter og AU-møter som møteromsleie, servering, møte- og reisegodtgjørelser, arbeidsgiveravgift mm. Videre andre utgifter knyttet til befaringer, andre møter og lisenser mm.

Nasjonalparkforvalteren har praksis på å orientere nasjonalparkstyret om status i arbeidet med de ulike tiltakene og prosjektene, og vil videre føre denne praksisen. I løpet av året vil det også være aktuelt å legge til rette for befaringer til noen av tiltakene dersom styret ønsker det.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/13465

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	48/2024	16.12.2024

Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding til tiltaksmidler kap.post 1420.31 og driftsmidler kap.post 1420.21 - 2025

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til følgende prioritering av tiltak for verneområdene i Forollhogna:

1. Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder
2. Skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde
3. Skjøtsel av setervollen på Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde – videreføring
4. Plan for formidling av slått og slåttetradisjon i Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde
5. Skjøtelsesplan for Grøntjønnan naturreservat (21-post)
6. Informasjon i slåttemråde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde
7. Ferdselstellere (4 stk.) i fokusområder i Forollhogna nasjonalpark – videreføring

Nasjonalparkstyret ber nasjonalparkforvalterne melde inn behovet for midler på hhv. kap.post 1420.31 og 1420.21 til de prioriterte tiltakene med beskrivelser, vurderinger etter NML §§ 8-12 og kostnadsoverslag i Miljødirektoratets Elektroniske søknadsportalen innen fristen 10. januar 2025.

Hjemmel:

Vedtaket om behov for tiltaksmidler er gjort i tråd med nasjonalparkstyret sine vedtekter gitt av Miljødirektoratet den 19.01.2024.

Begrunnelse:

Det foreslåtte tiltakene for 2025 er oppfølging av tiltak i forvaltningsplanarbeid, kommunikasjonsplan og besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna.

Før tiltak om skjøtsel av verdifulle naturområder, og utforming av informasjon og formidling kan iverksettes, er det behov for å ha faglige utredninger og god medvirkning som grunnlag for videre gjennomføring.

Saksdokumenter (følger saken)

Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i

- 1 verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025.PDF
- 2 Vedlegg Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna
2. Kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna, kap. 5 Tiltak
3. Skjøtselsplan for engslåttene i Blåora, Endalen landskapsvernområde, Midte Gauldal kommune, NIBIO-Rapport nr. 144-2029.
4. NiN Basiskartlegging av verneområder i Innlandet fylke 2023, kap. 6 Grøntjønnan naturreservat, Miljøfaglig Utredning, Rapport MU 2024-12.
5. NiN-basiskartlegging av utvalgte verneområder i Innlandet, 2023, kap. 9 Grøntjønnan naturreservat, Natur og Samfunn 2023.

Saksopplysninger

Det er hvert nasjonalpark- og verneområdestyre som melder inn behov for tiltakstaksmidler post 1420.31 for gjennomføring av tiltak i egne verneområder. Innmeldingen skjer gjennom den Elektroniske søknadsportalen ESS til Miljødirektoratet innen 10. januar hvert år. Rammer og opplegg for tiltak i verneområdene gis gjennom brev av 13.11.2023 fra Miljødirektoratet, samt en egen strategi for bruken av tiltaksmidler for perioden 2020-2025, jf. saksdokument 1.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved myndighetshetsutøvelse som berører naturmangfold, og disse vurderingene skal synliggjøres ved innmelding av behov for midler til tiltak.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er å opprettholde og bedre naturtilstanden, og føringer og prioriteringer for bruken av midler er gitt strategidokumentet fra Miljødirektoratet, saksdokument 1.

Informasjonstiltak skal være i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker.

Alle tiltak skal være i tråd med godkjente forvaltningsplaner, skjøtselsplaner, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Forslag til tiltak for 2024 i prioritert rekkefølge:

1. **Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder**

På bakgrunn av pågående revisjon av forvaltningsplanene er det behov for en ny plan for informasjonspunkter og innfallsport. Her ønsker vi å få utredet hvor og hvilken info kan/bør plasseres mm. Dette er en prosess som krever kartlegging i felt, medvirkning fra lokale brukergrupper, fjellstyre, Statskog og kommune. For å få en utredning som grunnlag for gjennomføring av nye info-tak må det engasjeres en konsulent/landskapsarkitekt for å gjennomføre en mulighetsstudie. Dette er et oppdrag må lyses ut som en mini-konkurranse i tråd med krav om offentlig anskaffelser osv. Kostnadene er basert på erfaringstall fra tilsvarende oppdrag i andre verneområder.

Kostnader

Oppdrag for mulighetsstudie	<u>kr. 200.000</u>
-----------------------------	--------------------

2. **Skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåtteområde, Endalen landskapsvernområde**

Det behov for slått og rydding av engslåttene i Blåora. Det foreligger en skjøtelsesplan for området som gir beskrivelser for skjøtselen av de ulike teigene. SNO har ansvaret for skjøtsel i en del av teigene – til sammen 20,5 dekar, mens de slåtteberettigende følger opp øvrig skjøtsel for sine teiger. Det er skjøtselen for de slåtteberettigende som det her meldes inn behov for midler. Videre er det behov for en viss grad av tilrettelegging av adkomsten til slåttene dvs. klopping over bekker og gamle elveleier – cirka 20 m klopp fordelt på 5 partier. Denne adkomsten vil også kunne bli en del av «naturstien» gjennom slåtteområdet.

Kostnader

Skjøtselstiltak - ca. 35 da	kr. 50.000
Materialer til klopping – kostnadsoverslag	<u>kr. 25.000</u>
Samlet kostnad	<u>kr. 75.000</u>

3. **Skjøtsel av setervollen på Gaarevollen/Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde - videreføring**

Dette er en videreføre av skjøtsel på Gaarevollen/Fremmervollen som startet opp i 2022 med rydding av vollen. I 2023 ble det gitt tilskudd til innkjøp av utstyr til ATV, og i 2024 er det gjennomført skjøtsel i form av slått. Skjøtselstiltakene må videreføre i 2025. Samtidig er det behov for en kartlegging av setervollen og skogen rundt, og at det på bakgrunn av kartleggingen gis en veiledning for videre skjøtsel. Kostnad for utredning er innhentet fra Miljøfaglig Utredning AS.

Kostnader

Skjøtselstiltak	kr. 17.500
Kartlegging med skjøtelsråd, konsulent	<u>kr. 48.000</u>
Søknadsbeløp	<u>kr. 65.500</u>

4. **Plan for formidling av slått og slåttetradisjon i Blåora slåtteeområde**

Det er behov for å få en utredning som grunnlag for det videre arbeidet med formidling og tilrettelegg av informasjon og evt. en natursti i Blåora slåtteeområde. Dette er tiltak i tråd med både skjøtselsplanen for Blåora og besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna.

For oppdraget må det engasjeres en konsulent/landskapsarkitekt for å gjennomføre en mulighetsstudie.

Kostnader

Oppdrag for mulighetsstudie kr. 90.000

5. **Skjøtselsplan for Grøntjønnan naturreservat (21-post)**

Sommeren 2023 ble det gjennomført basis-kartlegging av naturtypene i Grøntjønnan naturreservat med

Kostnad for utredning er innhentet fra Miljøfaglig Utredning AS. Samt kostnader for medvirkning, befaringer o.l.

Kostnader

Kartlegging med skjøtselsråd, konsulent kr. 75.000

6. **Informasjon i slåtteeområder**, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde

Det er igangsatt utarbeidelse av temaplakat for Tollolenget slåtteeområdet i Kjurrudalen som må ferdigstilles og trykkes i 2025.

Samtidig er det også behov for en temaplakat om Pilegrimsmyra som er et slåtteeområde ved Kløftåsen i Vangrøftdalen. Tavlestativ alt innkjøpt.

Kostnader

Utforming og trykking, konsulent kr. 20.000

7. **Ferdsestellere i fokusområder** – videreføring

Det har i 2024 vært 3 ferdselstellere i våre områder:

- ved stien opp fra Synnerdalen til Forollhogna
- ved stien opp fra Såttåhaugen til Forollhogna
- ved stien opp fra Svartsjøen til Ruv, Kvikne

Telleren ved stien opp fra Storbekkøya til Rogneskletten ble sabotert høsten 2023, og er ikke blitt erstattet. Det er ønskelig å få satt opp en ny her.

Det er SNO lokalt som følger opp disse tellerne, og det søkes det om å få beholde tellerne videre da dette gir verdifull informasjon med utviklingen i ferdsel i området.

For 2025 søkes det om 4 ferdselstellere for Forollhogna

Prioritet	Tiltak	Kostnad
1.	Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder	Kr. 200.000
2.	Skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåtteeområde, Endalen landskapsvernområde	Kr 75.000
3.	Skjøtsel av setervollen på Gaarevollen/Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde	Kr. 65.000
4.	Plan for formidling av slått og slåttetradisjon i Blåora slåtteeområde	Kr. 90.000
5.	Skjøtselsplan for Grøntjønnan naturreservat (21-post)	Kr. 75.000
6.	Informasjon i slåtteeområde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde	Kr. 20.000
7.	Ferdsestellere i fokusområder (4 stk.)	
	Sum tiltaksmidler	Kr. 525.000

Nasjonalparkforvalterne vil utdype de forslåtte tiltak med begrunnelser osv. på styremøtet

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I nasjonalparkstyret sin [vedtekter av 19.01.2024](#), punkt 6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning gis det føringer for styrets ansvar og arbeidsoppgaver i forhold til oppfølging av tiltak i forvaltningsplaner og besøksstrategi. Her heter det at styret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtsels- og forvaltningstiltak i verneområde i tråd med den flerårige tiltaksplanen. Her fremgår det også at styret har hovedansvaret for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkevarestrategi.

Naturmangfoldloven

Det skal for hvert tiltak som berører naturmangfoldet gjøres en vurdering etter de miljørettslige prinsippene (§§ 8-12) i naturmangfoldloven. Dette skal synliggjøres i innmeldingen for hvert tiltak hvor det gis en kort oppsummering av vurderingene.

Vurderinger

De foreslåtte informasjonstiltak er klare oppfølginger av besøksstrategien og kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna. Før tiltak om utforming av informasjon og formidling kan iverksettes, er det behov for å ha faglige utredninger og god medvirkning som grunnlag for videre gjennomføring.

Videre er tiltakene knyttet til skjøtsel i Blåora og Gaarevollen oppfølging av skjøtsel som alt er i gang. For Blåora gjelder det å få tiltakene i skjøtselsplanen inn i mer formelle og organiserte avtaler for å sikre at verneverdiene i slåtteeområdet ivaretas. For Gaarevollen

er det behov for å få et godt kunnskapsgrunnlag på plass for det videre skjøtselsarbeidet som her gjøres.

Ferdselstelloene som er utplasser i tilknytning til sentrale stier er svært viktig å behold for å kunne følge med utviklingen i bruken og ferdsele i disse delen av nasjonalparken. Vi skulle gjerne har fått på plass noen flere, men her har Miljødirektoratet under utvikling en ny strategi. Ferdsestelloene vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet i både kommende tiltaksplan for villreinområdet og revisjonen av forvaltningsplanen for nasjonalparken når den tid kommer.

Saksprotokoll fra møte 16.12.2024 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Nasjonalparkforvalters forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt (7-0)

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til følgende prioritering av tiltak for verneområdene i Forollhogna:

1. Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder
2. Skjøtsel og tilrettelegging i Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde
3. Skjøtsel av setervollen på Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde – videreføring
4. Plan for formidling av slått og slåttetradisjon i Blåora slåttemråde, Endalen landskapsvernområde
5. Skjøtelsplan for Grøntjønnan naturreservat (21-post)
6. Informasjon i slåttemråde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde
7. Ferdsestellere (4 stk.) i fokusområder i Forollhogna nasjonalpark – videreføring

Nasjonalparkstyret ber nasjonalparkforvalterne melde inn behovet for midler på hhv. kap.post 1420.31 og 1420.21 til de prioriterte tiltakene med beskrivelser, vurderinger etter NML §§ 8-12 og kostnadsoverslag i Miljødirektoratets Elektroniske søknadsportalen innen fristen 10. januar 2025.

Hjemmel:

Vedtaket om behov for tiltaksmidler er gjort i tråd med nasjonalparkstyret sine vedtekter gitt av Miljødirektoratet den 19.01.2024.

Begrunnelse:

Det foreslåtte tiltakene for 2025 er oppfølging av tiltak i forvaltningsplanarbeid, kommunikasjonsplan og besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna. Før tiltak om skjøtsel av verdifulle naturområder, og utforming av informasjon og formidling kan iverksettes, er det behov for å ha faglige utredninger og god medvirkning som grunnlag for videre gjennomføring.

Behovsinnmelding statsforvalteren - 2025

Navn	Status	Innvilget beløp	Kommentar
Drift av nasjonalparkstyret for Forollhogna	Innvilget	655 000	Innvilget 580 000,- til drift av styret + 75 000,- i grunnstøtte drift.
Revisjon av forvaltningsplaner	Innvilget	200 000	
Skjøtselsplan for Grøntjønnan	Avslag		Avslag grunnet tilgjengelig budsjett
		855 000	

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2025

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Plan for informasjonstiltak i Øyungen - og Ledalen			Forvaltningsmyndighet	
2	Skjøtselsstiltak - Blåora slåtteeområde			Forvaltningsmyndighet	
3	Adkomst for skjøtselsarbeid - Blåora slåtteeområde			Forvaltningsmyndighet	
4	Skjøtselstiltak - Gaarevollen/Fremmervollen			Forvaltningsmyndighet	
5	Formidling - slåtte tradisjon i Blåora slåtteeområde			Forvaltningsmyndighet	
6	Informasjon i slåtteeområder			Forvaltningsmyndighet	
7	Ferdsestellere i fokusområder			Forvaltningsmyndighet	
8	Samlet pott	OK - inngår i pott	450 000	Forvaltningsmyndighet	
Antall: 8			450 000		

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/2106

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	2/2025	11.03.2025

Høringsuttalelse - Søknad om tiltak tilknyttet vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei til Svartåsrabben i Tolga kommune

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er kjent med at omsøkte tiltak om vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei opp til Svartåsrabben alt gjennomført.

Opplysninger i saken, som nasjonalparkstyret v/arbeidsutvalget er forelagt, viser at særlig oppgraderingen av veggen ovenfor skoggrensen er godt synlig i det åpne fjellandskapet. I tillegg til at dette er uheldig for landskapet, vurderes det også som uheldig at veggen er åpen for allmenn ferdsel helt opp til snaufjellet da dette legger grunnlag for ferdsel lengre inn viktige og sårbare villreinområder.

Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget oppfordrer derfor Tolga kommune om å sette vilkår om å regulere bruken av veggen utover det som er nødvendig for næringsutøvelse (beitenæringen), samt stille krav om retting av tiltakene ved å fjerne rasteplassen ved toppen av veggen og tilbakeføring av veggen ovenfor skoggrensen.

Det vises nærmere til saksutredningen for kunnskapsgrunnlaget i saken.

Hjemmel for høringsuttalelsen:

Høringsuttalelsen er gjort med hjemmel i Naturmangfoldloven § 49 om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde, og i tråd med nasjonalparkstyret for Forollhogna sitt delegeringsreglement av 14.06.2024.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Oversendelse av søknad til høringsuttalelse.pdf
- 2 Søknad om tillatelse til tiltak vedlikehold og oppgradering Gamle Londalsvei til Svartåsrabben i Tolga kommune - høring.pdf
- 3 Kart.pdf
- 4 Svar vedrørende vei i Svartåsen. Sak 24728 -1.pdf

Andre saksdokumenter:

1. [Delegeringsreglementet](#) for nasjonalparkstyret for Forollhogna av 14.06.2024.
2. [Naturmangfoldloven § 49](#) om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde.
3. Ferdsel og bruk av Forollhogna villreinområde. [NINA Rapport 1331](#), 2017.
4. [Kvalitetsnormen for villrein](#), forskrift med hjemmel i naturmangfoldloven.
5. Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Forollhogna, [kartfortelling](#), Norsk villreinsenter, august 2021.
6. Høringsuttalelse fra villreinnemnda for Forollhogna, villreinnemndas sak 2/2025, 20.02.2025.

Saksopplysninger

Tolga kommune sendte først saken om tiltak knyttet til vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei til Svartåsrabben til Statsforvalteren i Trøndelag (15.01.2025), og saken ble ført inn til saksbehandler på avdeling klima- og miljø. Kommunen ble gjort oppmerksom på at saken må sendes/stiles til Nasjonalparkstyret for Forollhogna for at den skal bli ført inn til nasjonalparkforvalterne for saksbehandling.

Nasjonalparkstyret fikk den 3. februar oversendt fra Tolga kommune saken om tiltak knyttet til vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei til Svartåsrabben til høringsuttalelse med frist til 28.februar.

Nasjonalparkstyret ble i sitt møte 4.februar orientert fra forvalterne om innkommet sak for høringsuttalelse med frist 28.februar. Det ble avklart at arbeidsutvalget for styret gir uttalelse i saken, og at det måtte bli bedt om utsatt høringsfrist. Nasjonalparkforvalter har den 6. februar gitt Tolga kommune tilbakemelding om behov for utsatt høringsfrist til 14. mars.

I oversendelsen fra Tolga kommune blir det opplyst at søknaden gjelder utbedring og vedlikehold av eksisterende veg, og at tiltaket ligger i LNF-område i gjeldende kommuneplan for Tolga kommune. Tiltakshaver og ansvarlig søker er Sameiet Vingelen utmarkslag. Ut over dette foreligger det ingen andre saksopplysninger og vurderinger fra kommunen.

Tiltaket ligger ikke innenfor noen av verneområdene i Forollhogna, og tiltaket omfattes ikke av noen av forskriftene for verneområdene.

Tiltaket ligger imidlertid så tett inntil Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde at det er relevant for nasjonalparkstyret å vurdere tiltaket nærmere i forhold til eventuelle skader på verneverdiene i verneområdet og gi en

høringsuttalelse med hjemmel i **naturmangfoldloven § 49** der det heter:

§ 49 (utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde)

Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter [§ 6](#).

Søknaden til høring

Det er Sameiet Vingelen utmarkslag som søker om tillatelse til tiltak etter plan- og bygningsloven §20-3 dvs. tiltaket er søknadspliktig med krav om ansvarlig foretak.

Tiltaket er beskrevet som vedlikehold og opprusting av Gamle Londalsvei til Svartårabben, og nabovarslet med kvitteringer av 28.10.2024 og 29.10.2024.

I kart (datert 16.01.2020) som følger med søknaden framgår det at tiltaket berører 2,1 km av vegestrekningen, og at vegbredden er ca. 3 meter. Det ligger ved håndtegnede terrengprofil av vegen (datert 30.01.2020).

I vedleggene som følger søknaden har Sameiet beskrevet både tidligere og dagens bruk av vegen, og hvilke vedlikeholds- og opprustingstiltak som er gjennomført.

Det framgår av saken at dialogen mellom sameiet og kommunen startet alt i januar 2020, men at det kan se ut som har vært opphold fram til ny (?) dialog i august 2024.

Andre saksopplysninger

Tolga kommune ble alt i april 2019 gjort oppmerksom på denne saken, og det ble stilt spørsmål om tiltakene på Gamle Londalsvei var omsøkt og eventuelt videre behandling av saken.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ble i styremøte 5.september 2023 orientert av SNO om tiltak knyttet til Gamle Londalsvei i Vingelen.

Nedenfor gjengis et par bilder fra presentasjonen som viser 1) vegstandarden etter gjennomført vedlikehold og opprusting, og 2) rasteplass under etablering ved enden av vegen.

Begge bildene er tatt av SNO i 2023.

Med bakgrunn i SNO sin oppfølging av denne saken, ble den også omtalt i Arbeidets Rett den 3.11.2023.

Villreinnemnda for Forollhogna har også fått saken til uttalelse, og har i sitt møte den 20. februar og gitt følgende uttalelse:

«Vegen til Svartåsrabben leder inn til viktige områder for villreinen og har begrensa med næringsmessige nytteformål. Villreinnemnda frarår derfor at kommunen gir dispensasjon for oppgradering av veggen slik det er søkt om.»

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Forollhogna nasjonalpark

I forskriftens § 2 om formål med nasjonalparken heter det:

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde.
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å vern av kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Forskriften for Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde

I forskriftens § 2 om formål med landskapsvernområdet heter det:

Formålet med opprettelsen av Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Den veistrekningen av Gamle Londalsvei hvor det her søkes om vedlikehold og opprusting ligger ikke innenfor Londalen- Ørvilldalen landskapsvernområde, men nært inntil grensen. Den videre strekningen av denne gamle setervegen går imidlertid videre inn i landskapsvernområdet. Gamle veifar og seterveger etter tidligere tiders ferdsel og setring er kulturminner og kulturhistoriske verdier i landskapet, og omfattes av verneformålet med landskapsvernområdet.

Naturmangfoldloven

Da tiltaket er utenfor verneområdene hvor nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet, skal ikke søknaden om tiltak behandles etter noen av verneforskriftene. Siden tiltaket kan påvirke verneverdiene kommer naturmangfoldlovens § 49 til anvendelse, og nasjonalparkstyret har fått saken fra Tolga kommune til uttalelse.

§ 49.(utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde)

Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter [§ 6](#).

Tolga kommune skal behandle søknaden etter plan- og bygningsloven, samt vurderinger etter naturmangfoldloven.

Myndighet

Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget behandler saken i tråd med nasjonalparkstyret for Forollhogna sitt delegeringsreglement av 14.06.2024.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

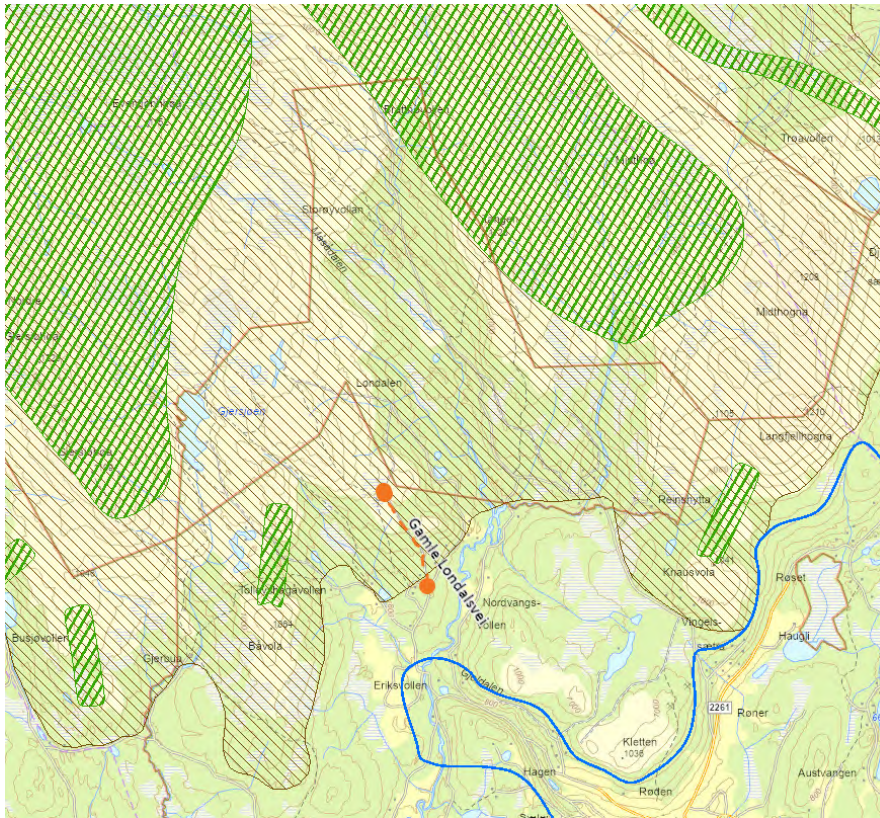
Ett av verneformålene med Forollhogna nasjonalpark er å bevare på det biologiske mangfoldet, og villreinstammen er særlig nevnt i formålsparagrafen.

Villreinens leveområder strekker seg lang utover både nasjonalparken og landskapsvernområdenes grenser.

Resultater og anbefalinger fra prosjektet om ferdsel og bruk av Forollhogna villreinområde, som ble gjennomført i årene 2014-2017, er publiserte i NINA-rapport 1331. Her er gis det råd og oppfordringer for videre forvaltning av både villreinens leveområder og randområdene, som bl.a.:

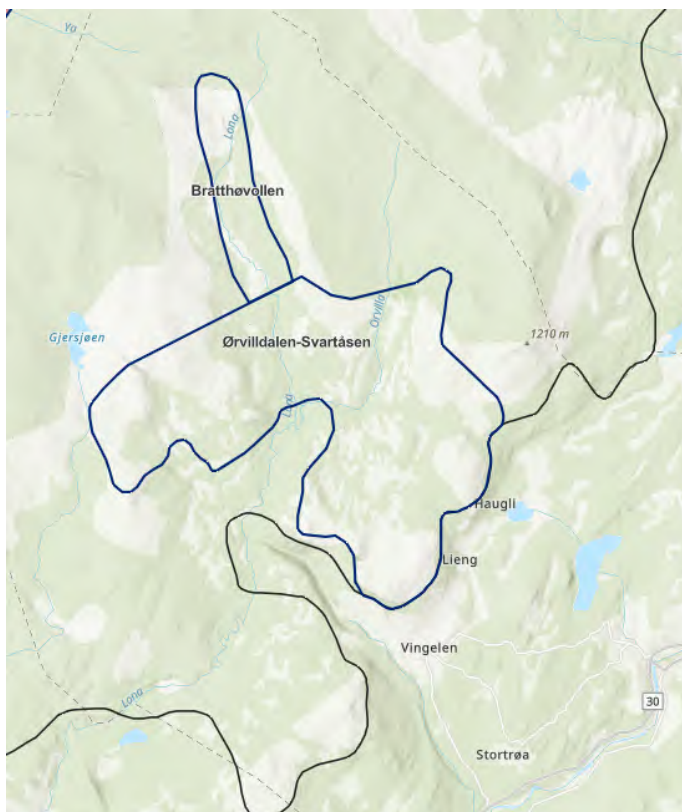
- «Sterke føringer for hvor ferdselen skal være i fremtiden, fortrinnsvis i ransområdene, utenfor fokusområdene og utenfor villreinområdene»
- «Anbefaler at setervegene ikke åpnes for biltrafikk før 1.juli»
- «For fokusområdene: begrense ferdselen på setervegene spesielt i skuldersongene fram til 15. juli og etter 15. september for å begense ferdselen slik at villreinen har muligheter til å trekke over fokusområdene.»

For å kunne ta tilstrekkelig hensyn til naturmiljø og *særlig leveområder for villreinen*, påhviler det et stor ansvar for alle myndigheter innen arealforvaltning, jf. vurderinger som skal gjøre i hen hold til naturmangfoldloven.

Kartutsnittet viser villreins leveområder (blå strek) med kalvingsområder (brun skravur) og sentrale trekkområder (grønn skravur). Verneområdegrensene er vist med brune linjer.

I forbindelse med utarbeidelse av kunnskapsgrunlaget i tilknytning til [Kvalitetsnormen for villrein](#) er det gjennomført en vurdering av villreins leveområder og menneskelig påvirkning av villreinen.

Her viser det seg at området Ørvilldalen- Svartåsen (FH10) er et område hvor villreinen viser arealunnvikelse, og at det knytter seg *bekymring* til veinett og økt ferdsel.

Kartutsnitt fra kartfortelling Kvalitetsnormen for villrein i Forollhogna – fokusområder.
 – område med blått omriss er fokusområde mtp. arealunnvikelse.

FH10 Ørvilldalen-Svartåsen

Arealutnyttelse

Området ligger lengst sørøst i Forollhogna med sørvendte lier, hvor beiten blir forholdsvis tidlig grønne. Området blir brukt mye av simlene i den første perioden etter kalving fra midten av mai til midten av juni. I området er det ett mindre hyttefelt som er planlagt utvidet. Det drives aktivt landbruk, og i perioden 15. juni til 10. september er deler av området inngjerdet. Veinettet er omfattende, og tidspunkt for åpning etter vinterstenging diskuteres.

Arbeidsgruppa er usikre på effekten av forstyrrelsene i området, men er bekymret for at økt ferdsel, sperregjerder og hytteutbygging vil ha negativ påvirkning framover. Det er særlig i området mellom Kvannbergvolla og Knausvola forstyrrelsene er størst.

Utklipp fra kartfortelling Kvalitetsnormen for villrein i Forollhogna

Samlet vurdering

For å kunne ta tilstrekkelig hensyn til naturmiljø og særlig leveområder for villreinen, påhviler det et stor ansvar for alle myndigheter innen arealforvaltning, jf. vurderinger som skal gjøres i henhold til naturmangfoldloven.

Nasjonalparkstyret v/arbeidsutvalget vil derfor anmode Tolga kommune om å vurdere omsøkte tiltak med bakgrunn i tilgjengelig kunnskapsgrunnlag om villrein, arealinngrep og ferdselsproblematikk som det vises til i saksvurderingene.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er kjent med at Tolga kommune alt i 2019 ble oppmerksom på tiltak om vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei opp til Svartåsrabben var påbegynt, og at omsøkte tiltak om vedlikehold og oppgradering av Gamle Londalsvei opp til Svartåsrabben alt er gjennomført.

Opplysninger i saken, som nasjonalparkstyret v/arbeidsutvalget er forelagt, viser at særlig oppgraderingen av vegen ovenfor skoggrensen er godt synlig i det åpne fjellandskapet. I tillegg til at dette er uheldig for landskapet, vurderes det også som uheldig at vegen er åpen for allmenn ferdsel helt opp til snaufjellet da dette legger grunnlag for ferdsel lengre inn viktige og sårbare villreinområder.

Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget oppfordrer derfor Tolga kommune om å sette vilkår om å regulere bruken av vegen utover det som er nødvendig for næringsutøvelse (beitenæringen), samt stille krav om retting av tiltakene ved å fjerne rasteplassen ved toppen av vegen og tilbakeføring av vegen ovenfor skoggrensen.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Eli Grete Nisja
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår ref.
24/975 - 11

Deres ref.

Saksbehandler
Frode Fossbakken

Dato
03.02.2025

Oversendelse av søknad til høringsuttalelse

Viser til tidligere dialog, og oversender søknad om vegvedlikehold Gamle Londalsveg for uttalelse.

Viser ellers til informasjon i opprinnelig brev (vedlagt), og ber om snarlig beskjed om utsettelse av svarfrist er nødvendig.

Send dokumentasjon via eDialog

Bruk eDialog hvis dere skal sende oss dokumentasjon eller svare på dette brevet. Oppgi gjerne saksnummer. Les mer om eDialog på: www.tolga.kommune.no/tjenester/om-tolga-kommune/kontakt-oss

Med hilsen

Frode Fossbakken
Kommunalsjef samfunnsutvikling

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg:

Søknad om tillatelse til tiltak vegvedlikehold og oppgradering Gamle Londalsvei til Svartåsrabben i Tolga kommune - høring
Søknad om tillatelse
Kvittering for nabovarsel
Kvittering for nabovarsel
Opplysninger gitt i nabovarsel
Kart
Erklæring om ansvarsrett
Svar på brev om veg i svårtåsen i vingelen- gamle londalsveg
Svar vedrørende vei i Svartåsen. Sak 24/728 -1
Erklæring om ansvarsrett
Gjennomføringsplan

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår ref.
24/975 - 8

Deres ref.

Saksbehandler
Frode Fosbakken

Dato
15.01.2025

Søknad om tillatelse til tiltak vegvedlikehold og oppgradering Gamle Londalsvei til Svartåsrabben i Tolga kommune - høring

Tiltak: Vegvedlikehold og oppgradering
Byggested: Gbnr: 7/1, Svartåsen
Tiltakshaver: Sameiet Vingelen utmarkslag
Ansvarlig søker: Sameiet Vingelen utmarkslag

Tolga kommune har mottatt søknad om tiltak til vegvedlikehold og oppgradering av veg datert 31.10.2024.

Informasjon om tiltaket

Tiltaket gjelder utbedring og vedlikehold av eksisterende veg. Omsøkte tiltak ligger i LNF-område i gjeldende kommuneplan.

Har du innspill?

Før kommunen behandler saken videre, ber vi om deres uttalelse. Frist er satt til 28.02.2025

Vedlagt følger kopi av søknad med vedlegg.

Har du spørsmål?

Ta kontakt om dere har spørsmål i saken.

Med hilsen

Frode Fosbakken
kommunalsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:
Sameiet Vingelen Utmarkslag

c/o Vekstra Nord-Øst SA Nordate 8 2542 Vingelen

Andre mottakere:

Forollhogna Villreinvald

c/o Fjellstyrekontoret i Ålen 7380
Graftåsvegen 9

Ålen

Innlandet Fylkeskommune

Postboks 4404 Bedriftssenteret 2325

Hamar

Statsforvalteren I Trøndelag

Postboks 2600 7734

Steinkjer

D-1

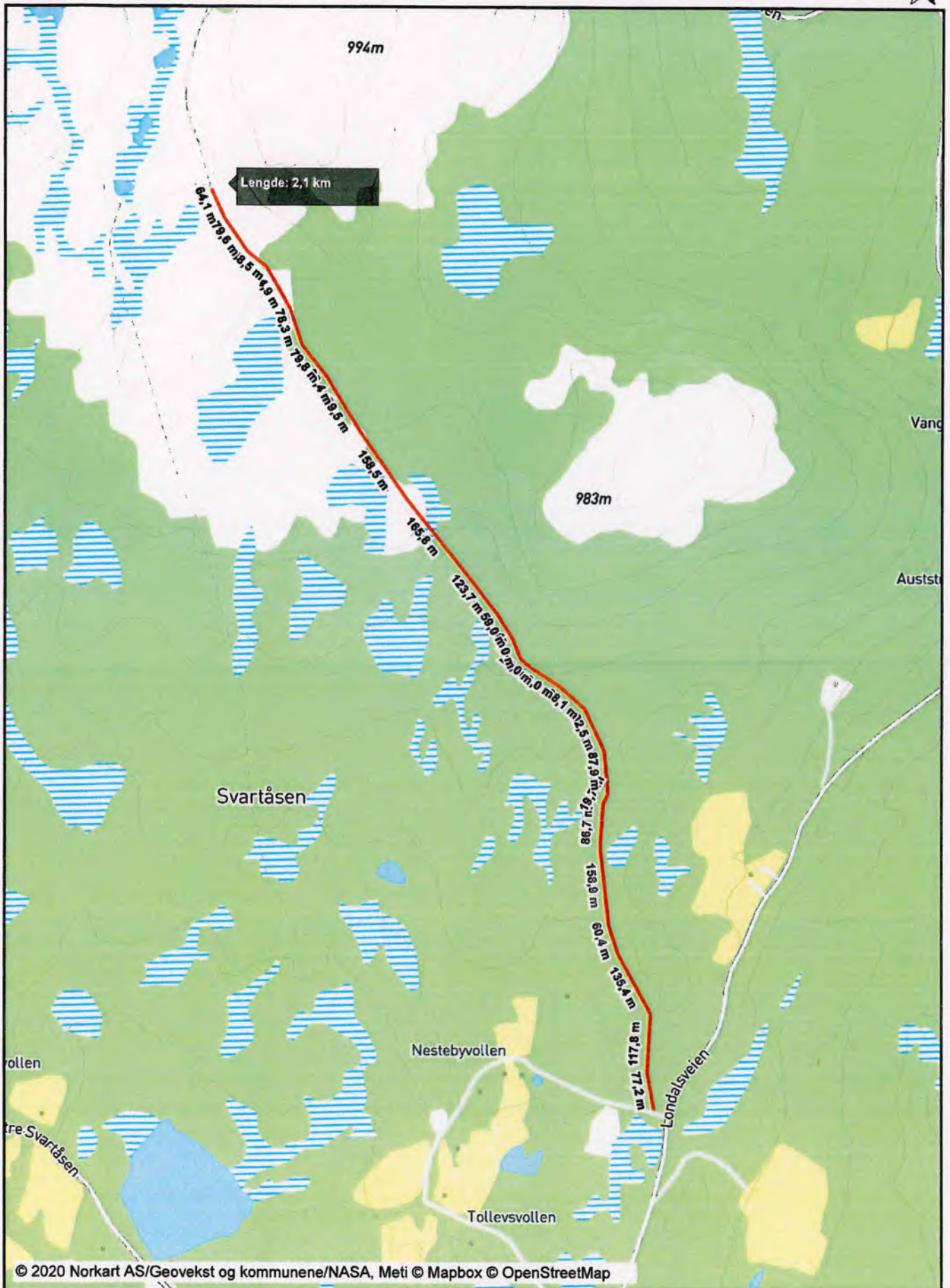

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 16.01.2020

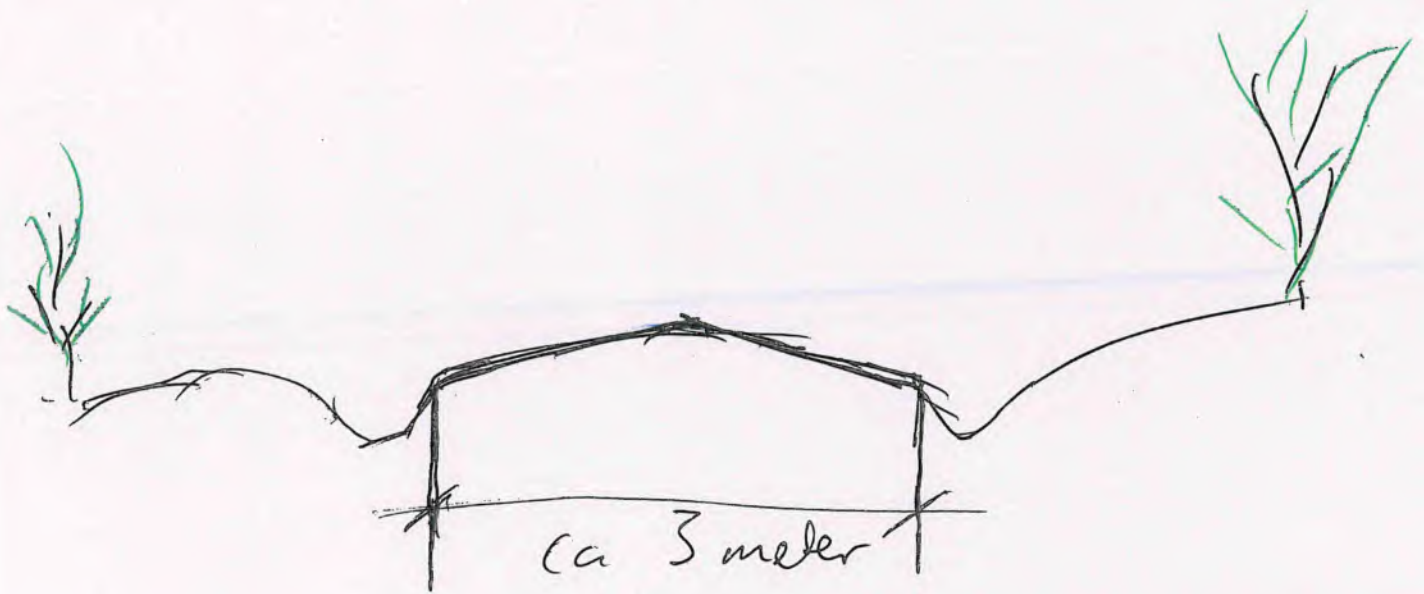
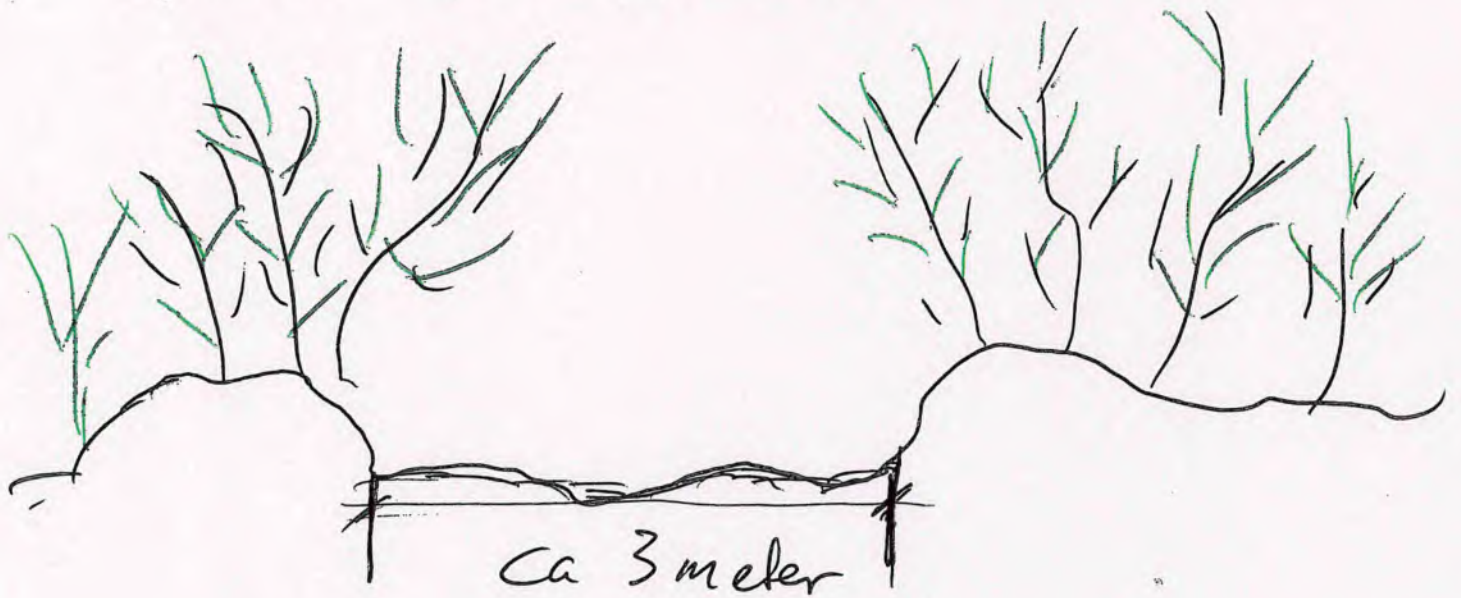
Målestokk: 1:10000

Koordinatsystem: UTM 32N

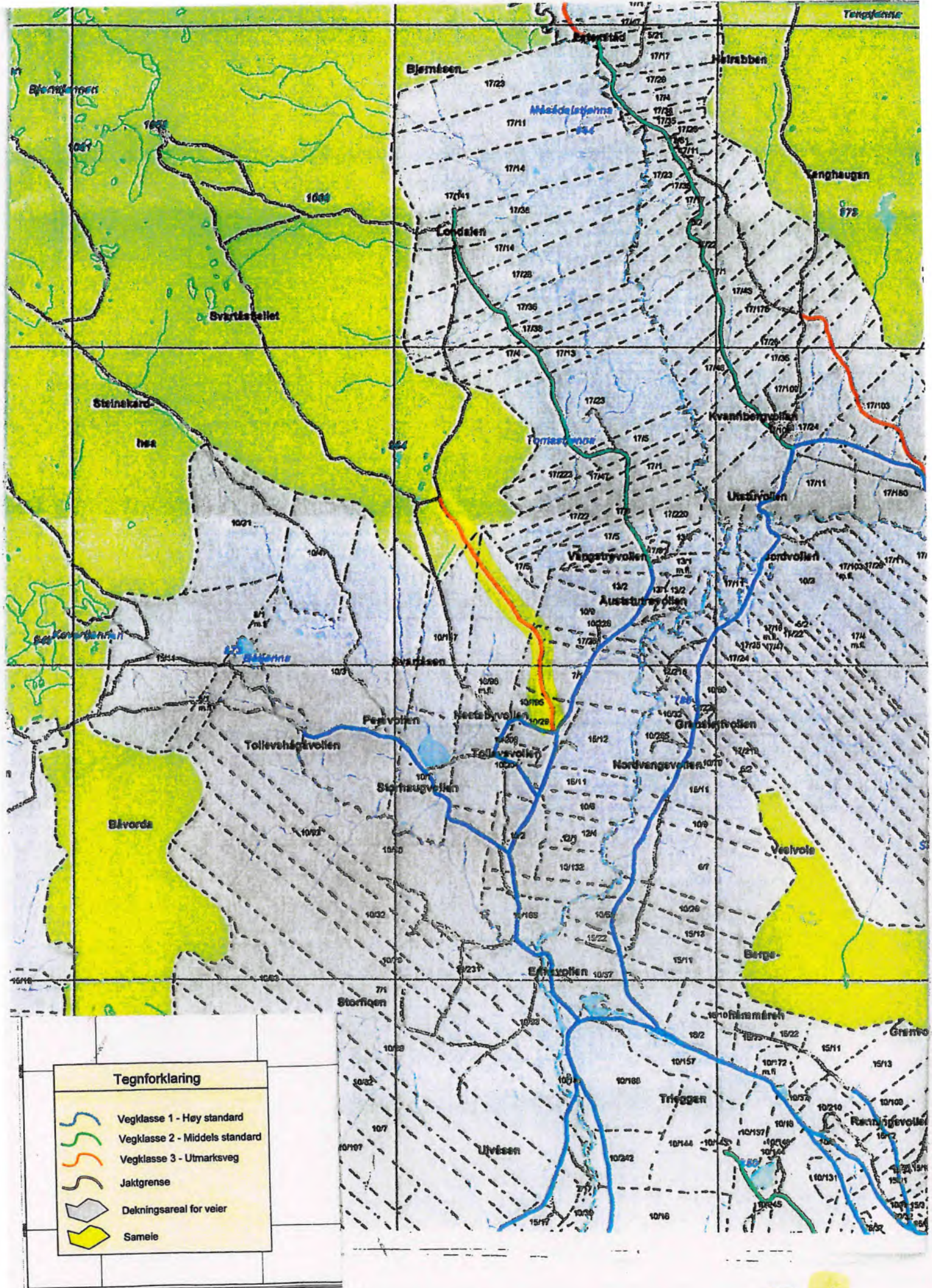
GAMLE LONDALS VEG

VINGELEN VEISAMGIE
SAMGIEI VINGELEN
UTMARKS LAG

2019

Tegnforklaring

- Vegklasse 1 - Høy standard
- Vegklasse 2 - Middels standard
- Vegklasse 3 - Utmarksveg
- Jaktgrense
- Dekningsareal for veier
- Samele

F-1

Sameiet Vingelen Utmarkslag,
Vingelen Veisameie
C/o Vekstra Nord-Øst
Nordate 8
2542 Vingelen

Til Tolga Kommune
Brugata 38
2540 Tolga

05.08.2024

Svar vedrørende vei i Svartåsen. Sak 24/728 - 1

Kommunen ønsker redegjørelse i brev datert 08.07.2024

Redegjøring for veien Svartåsen – Londalsvolla.

Historikk:

I 1924 vart første veien over Svartåsrabben bygd.

I 1950 ble veien utbedra for å kunne kjøres med bil. Mjølkespannene fra Londalsvolla vart da frakta med meieribil til Vingelen Meieri. Veien har siden fulgt den samme veitraseen og har vært kjørbær for bil helt til nyveien vart bygd i 1975.

Veien fra Svartåsrabben og fram til Londalsvolla var krevende og holde vedlike, og det ble derfor bygd en ny vei fra Vangstrøvollen i Svartåsen og fram til Londalsvolla i 1975. Etter at denne ble bygd, ble vedlikehold og framkommelighet betydelig enklare.

Den eksisterende veien fra krysset Nestebyvolla og opp på Svartåsrabben, har helt siden den ble bygd og fram til dags dato, blitt brukt for traktor- og biltrafikk. Veien er en landbruksvei og behandles etter landbruksforskriften.

Denne veien har i mange år hatt en rimelig god standard. Veien ligger inne på kart og er klassifisert etter klasse 3 innen veiutvalget i Vingelen utmarkslag, hvor vedtektene er godkjent etter jordskifterettens retningslinjer.

Et endret klima har etter hvert skapt større nedbørmengder og derigjennom et økende behov for veigrøfter og stikkrenner for å lede vatnet vekk fra veibanen.

Dagens bruk av veien.

Veiutvalget har som formål å forvalte, vedlikeholde og sørge for tilstrekkelig veistandard på veiene. Veiene skal på tidsmessig måte tjene jord-, skog-, støls- og utmarksinteressene innenfor veiens dekningsområde. For framtidig vedlikehold av veiene, skal medeierne vederlagsfritt stille grunn til disposisjon til vei, grøfter, møteplasser og snuplasser. Dette

gjelder også nødvendige fyllmasser som må tas utenfor selve veilinja. Denne bestemmelsen er avgrenset til å gjelde for utmark (definisjon: frilufsloven § 1) og inntil 10 m fra veiens midtlinje. Dette er nedfelt i vedtektene for veitvalget.

I dag brukes veien i forbindelse med gjeting, tilsyn både av sau, geit og storfe av forskjellig slag. Det er tilbakemelding fra aktive brukere som driver mjølkeproduksjon på utmarksbeite om daglig bruk av veien, og en vesentlig lettelse i arbeide med tilsyn og gjeting av dyr. Det blir også lagt til rette for å ta ut trevirke som brukes til flisfyring og vanlig ved til brensel. Trevirket blir lunnet fram til veien for så å bli fraktet fram til bruker. I tillegg er veien adkomst til fritidseiendommer og blir også brukt til rekreasjon-, jakt- og frilufs formål.

Den gamle veien ble fortsatt brukt og var farbar for normal personbil opp til snuplass på toppen helt til de siste 4-5 åra før vedlikeholdet. Dårlige grøfter og stikkrenner førte til utvasking av veibane. Både Sameiet Vingelen Utmarkslag og Vingelen Sameie ville vedlikeholde veien og har bidratt økonomisk. Traseen er og brukt til skiløype på vinteren. Alle som betaler bompenger har tilgang på veien.

Veitraséen ligger ikke innenfor landskapsvernområdet. Den gamle veien som går fra Svartåsrabben og ned til Londalsvollan og som ligger innen landskapsvernområdet, er ikke vedlikeholdt de siste 50 åra.

Bildet tatt av SNO viser den gamle veien som ikke er vedlikeholdt på 50 år.

Vedlikehold utført høsten 2018 og sommeren 2019

Høsten 2018 blir det klippet biovirke langs veien, veikanter blir rensket og grøfter tatt opp. Stikkrenner blir byttet og det blir lagt ned noen nye. Grøftemasser blir brukt til noe justering i lengdeprofilen. Veien går der den gikk før vedlikehold. Bredde på kjørebane er den samme som før. All toppmasse / vegetasjon blir tatt vare på og lagt tilbake i sideareal så langt praktisk mulig og hensiktsmessig. Veiskulder og grøfter er tilsådd med naturblanding av gras. Grøftearealet kan oppfattes som noe større, men det måtte til for å få god profil på veien, og sikre vannveier slik at en unngår uønsket avrenning og erosjon ved store nedbørsmengder. Dette har på få år vegetert seg, og veien framstår breddemessig mer og mer som før vedlikeholdet. Snuplass på toppen er som før, i tillegg er det i samråd med grunneier og Vingelen Sameie laget en plass litt lenger ned som kan brukes til lunning av skogsvirke, opplastingsplass for beitedyr og til evt. parkering for turgåere og jegere. Det er satt opp stolper i krysset ved Nestebyvollen, med mulighet for å stenge veien med kjetting og lås. Dette for å hindre trafikk, og skader på veien i vårløsinga. Denne holdes låst til medio juni, oftest lenger avhengig av snøsmelting og opptørking.

Sommeren 2019 blir veien høvlet slik at ønsket tverprofil oppnås, tilkjørt noe bærelag på svake punkt, deretter ble det påført slitelag på hele stekningen. Veggen er vedlikeholdt så den

er farbar for personbil og tyngre kjøretøy utenom vårløsninga. Arbeider ble utført av Brdr. Harsjøen Entr.forr. AS Tynset.

Håper denne redegjørelsen og oppsummeringen avklarer deres spørsmål i saken og vi imøteser en snarlig tilbakemelding og avklaring. Dersom det er ønskelig med felles befaring stiller vi gjerne opp og deltar.

Kommunen har bedt om at det sendes søknad om tiltaket, etter samråd med Frode Fossbakken pr telefon i dag 05.08.2024 gjøres dette etter ferieavvikling. Da vi føler det er behov for noen avklaringer før en søknad sendes.

Med hilsen

Vingelen Veisameie

v/ Sameiet Vingelen utmarkslag, veiutvalget

Martin Tronslien

Utvalgsleder

Sameiet Vingelen Utmarkslag

Arve Trøan

Leder hovedlag

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/1263

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	4/2025	11.03.2025

Øyungen landskapsvernområde - ny søknad om godkjenning av byggetegninger for hytte og uthus på fritidseiendom Holtålen 300/1/22 ved Hessjøen

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Det vises til styresak nr. 15/2022 hvor det ble gitt dispensasjon med vilkår fra forskrift om Øyungen landskapsvernområde, § 3 punkt 1 for byggetiltak på fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen i Øyungen landskapsvernområde, Holtålen kommune.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget godkjenner nye byggetegninger fra Bergstaden Bygg datert 27.02.2025 for ny hytte og uthus på fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen i Øyungen landskapsvernområde, Holtålen kommune, og vilkår 3 og 4 er fulgt opp.

Vilkår:

Vilkårene 1-9 i sak 15/2022 gjelder, samt nytt vilkår nr. 10:

10. Tillatelsen gitt etter verneforskrift forlenges og gjelder i 2 år fra vedtaksdato.

Hjemmel:

Søknaden er behandlet etter naturmangfoldlov § 48 første ledd.

Begrunnelse:

Nye byggetegninger med alle mål for BYA og mønehøgde for både hytta og uthuset, samt opplysninger om material- og fargevalg vurderes å være i tråd vilkår i vedtak i sak 15/2022 på en slik måte at hensynet til lokal byggeskikk, omgivelser og landskap er ivaretatt.

Viser til protokoll fra styresak 15/2022 for samlet vedtak med øvrige vilkår og begrunnelser.

Saksdokumenter (følger saken)

Byggetegninger o.l. som følger søknaden tilknyttes ikke inn i saksframlegget pga. formatet, men legges fram for arbeidsutvalget i forbindelse med behandlingen.

- 1 Saksprotokoll Øyungen landskapsvernområde - søknad om dispensasjon for byggetiltak og rydding av trase for bruk av minigravemaskin på fritidseiendom ved Hessjøen - Holtålen kommune
- 2 Referat fra møte om oppfølging av vedtak i styresak 10/2024
- 3 F - Andre redegjørelser.pdf

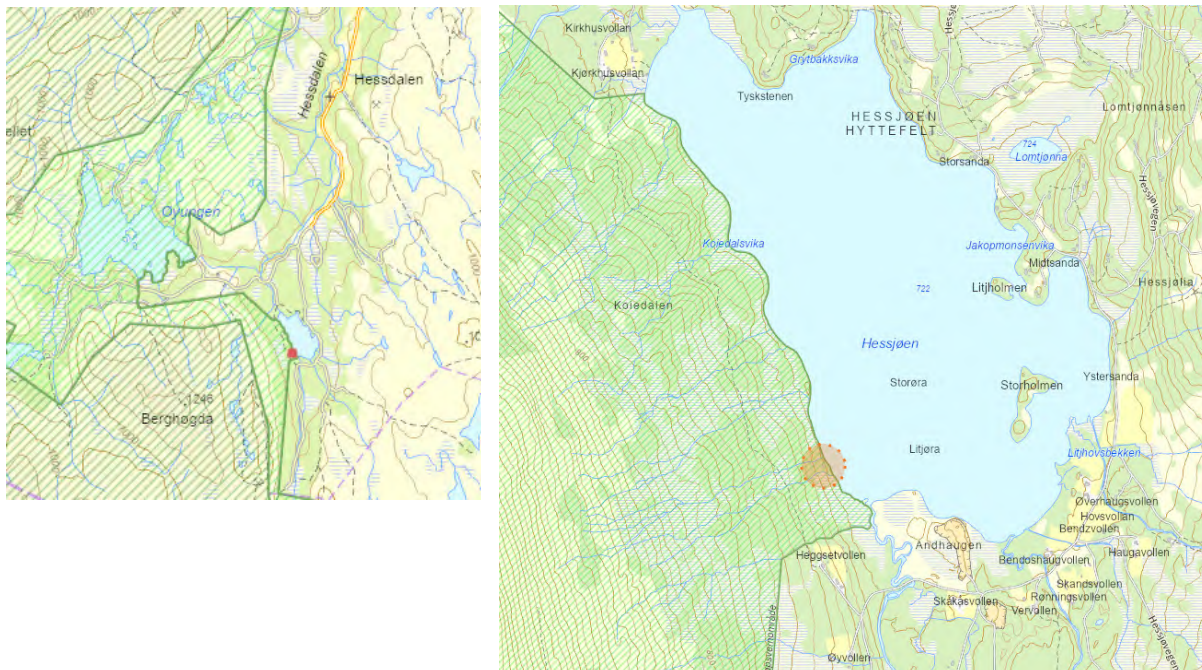
Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde, 2002.
2. Byggeskikksveileder – Bygninger i seterlandskapet. Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.
3. Saksprotokoll – Øyungen landskapsvernområde – søknad om godkjenning av byggetegninger for oppføring av hytte og uthus på fritidseiendom 300/1/22 ved Hessjøen, Holtålen kommune.

Saksopplysninger

Holtålen kommune har den 17.02.2025 sendt over søknad om oppstart av byggetiltak på fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen i Øyungen landskapsvernområde, og viser til nasjonalparkstyret sitt vedtak i sak 15/2022 om vilkår for godkjenning av byggetegninger før oppstart.

Fritidseiendommen er markert med rødt i kartet

Kort sakshistorikk

Nasjonalparkstyret for Forollhogna fikk i januar 2022 oversendt fra Holtålen kommunen en søknad fra Marit Eline Eide og Bård Eidet om riving av eksisterende hytte og

oppføring av ny hytte og uthus til fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen i Øyungen landskapsvernområde.

Nasjonalparkstyret godkjente den 20.05.2022 i styresak 15/2022 riving av hytten og oppføring av ny hytte og uthus med vilkår om bl.a. byggetegninger som skulle godkjennes av nasjonalparkstyret før bygging kunne skje, jf. [saksdokument x](#).

Utklipp av vilkår 3 og 4, sak 15/2022:

3. Før bygging kan skje må målsatte byggetegninger for begge byggene sendes nasjonalparkstyret for godkjenning. Her skal alle fasader med vinduer, takvinkler og høgder, samt skisse av planløsning for byggene framgå.
4. Begge byggene skal følge hovedtrekkene i den tradisjonelle byggeskikken for området mht. fargevalg, vindu og taktekking, og byggene skal ha saltak.

Byggetegninger som ble mottatt både 29.11.2023 og 06.02.2024 til behandling, ble ikke godkjent av nasjonalparkstyret den 19.april.2024, viser her til styresak 10/2024.

Etter nasjonalparkstyret sitt vedtak i styresak 10/2024 ble det gjennomført et møte mellom tiltakshaverne og styreleder med forvaltere hvor det ble gitt en nærmere tolkning av vedtaket med vilkår, hjemmelsbruk, og forvaltningspraksis i byggesaker mht. bl.a. lokal byggeskikk.

Det ble signalisert fra forvaltningsmyndigheten at tiltakshaver kunne sende et utkast til nye byggetegninger for en drøfting, og videre at det ville være kurant å få en forlengelse av gjennomføringsfristen. Det foreligger referat fra møtet, jf. [saksdokument x](#).

Utklipp fra møtereferatet:

Kort oppsummering fra vilkår i vedtak av styresak 15/2022, føringer i forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde og hensyn til lokal tilpasning og byggeskikk:

Mønehøgde: for ny hytte kan tillates inntil 4,5 m høgde og én etasje.
uthus kan tillates inntil 3,5 m

Vinduer: Ikke vinduer fra golv til tak, ikke vinduer i gavl

Dører: evt. vindu i dør kun i brystningshøgde, ikke vindu hel dør

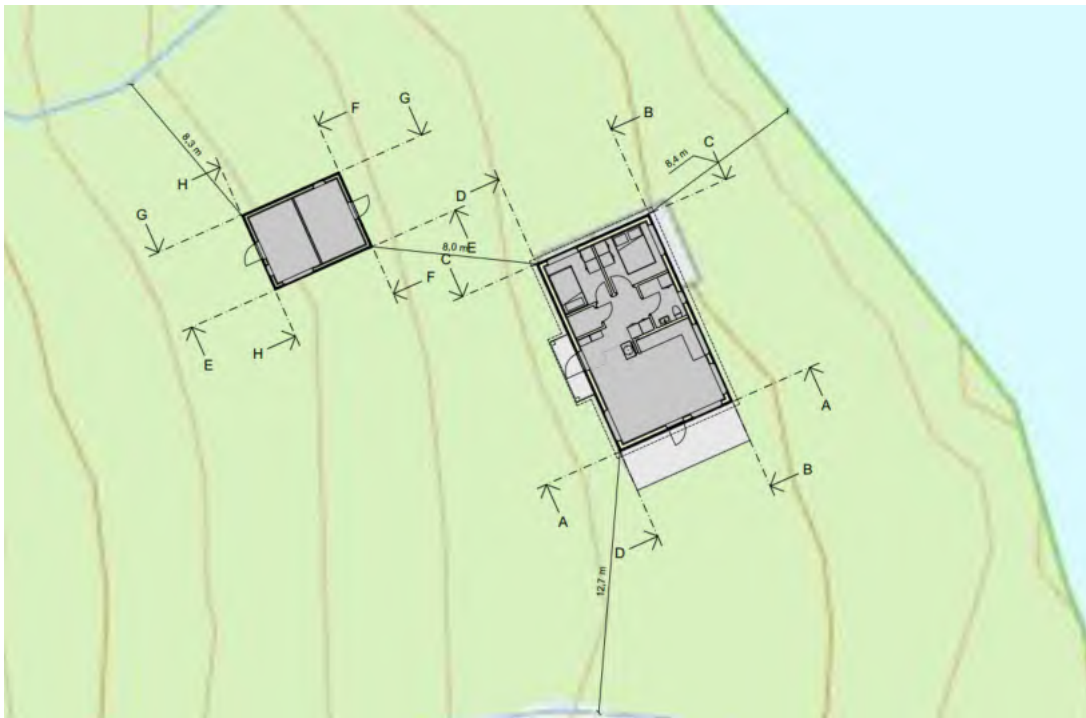
BYA: inntil 60 m² for ny hytte, og inntil 20 m² for uthus. Vi måler BYA på ytre kledning – utvendig mål.

Takutstikk: inntil 25 cm.

Et utkast til nye byggetegninger for hytte og uthus ble oversendt til forvalter og forelagt AU i møte den 28. oktober. Det ble gitt tilbakemelding om at tiltakshaver nå kunne gå videre med prosjektet.

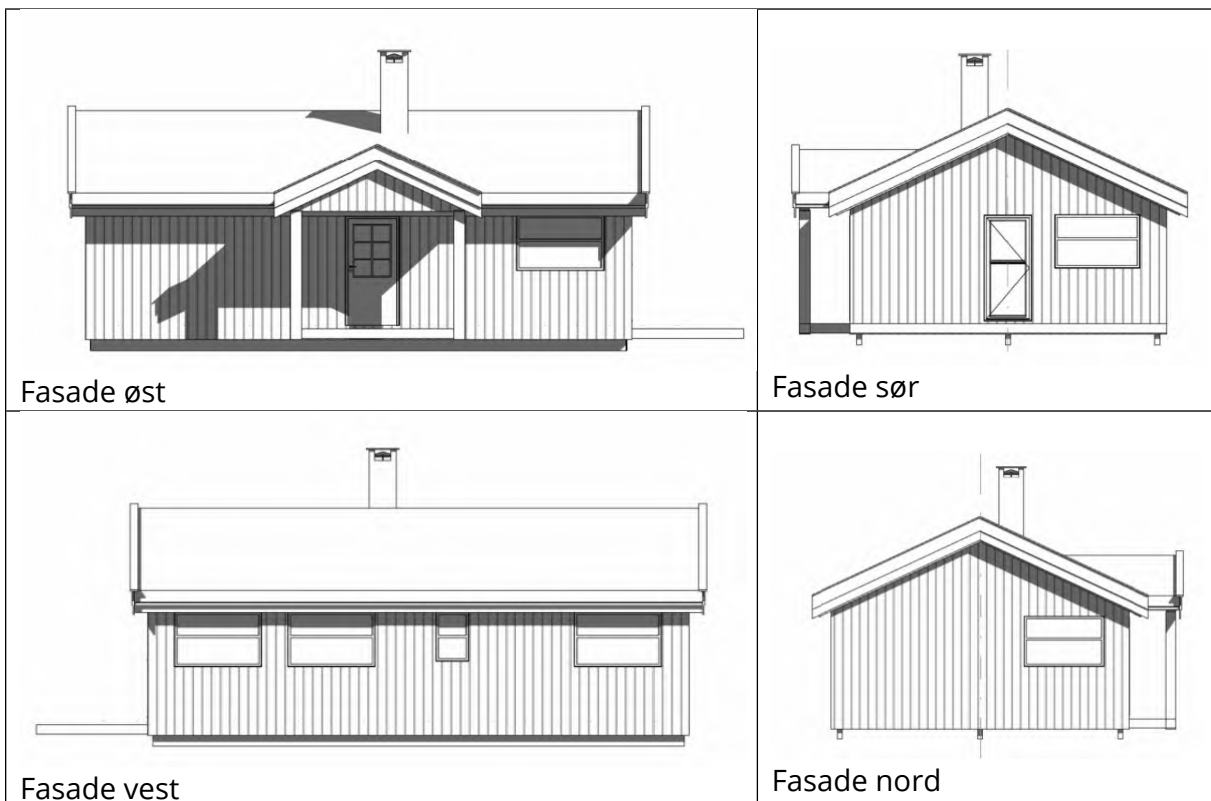
Søknaden

Det er Bergstaden Bygg as som søker på veggen av Marit Elin Eide og Bård Eidet. Søknaden er komplett byggesøknad med alle dokumenter: situasjonsplan, byggetegninger for hytte og uthus med alle fasader, snitt og plan, og terrengsnitt, samt gjennomføringsplan med oversikt over ansvarsfordeling av prosjektet.

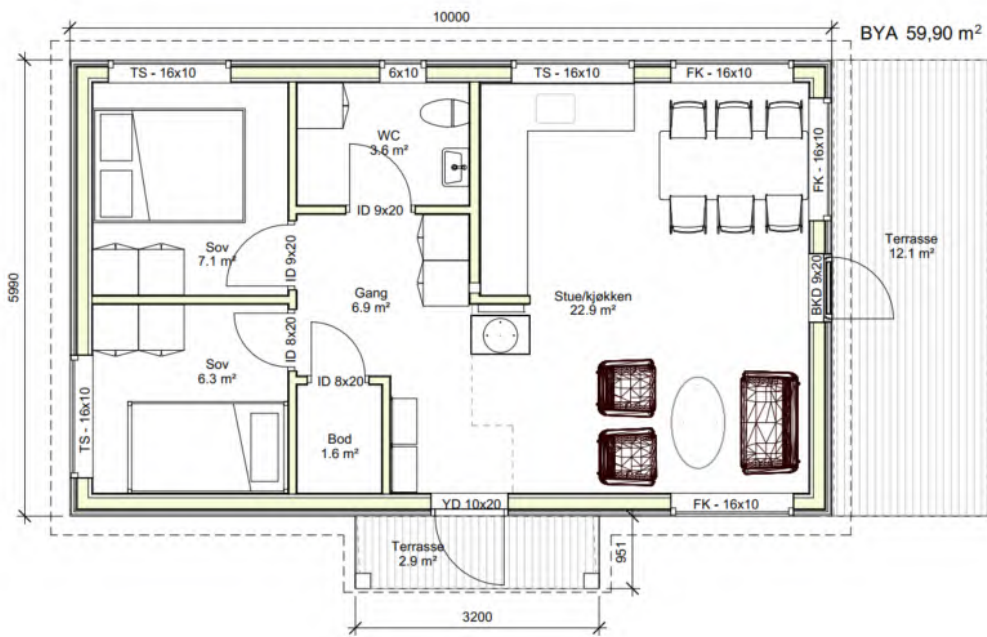
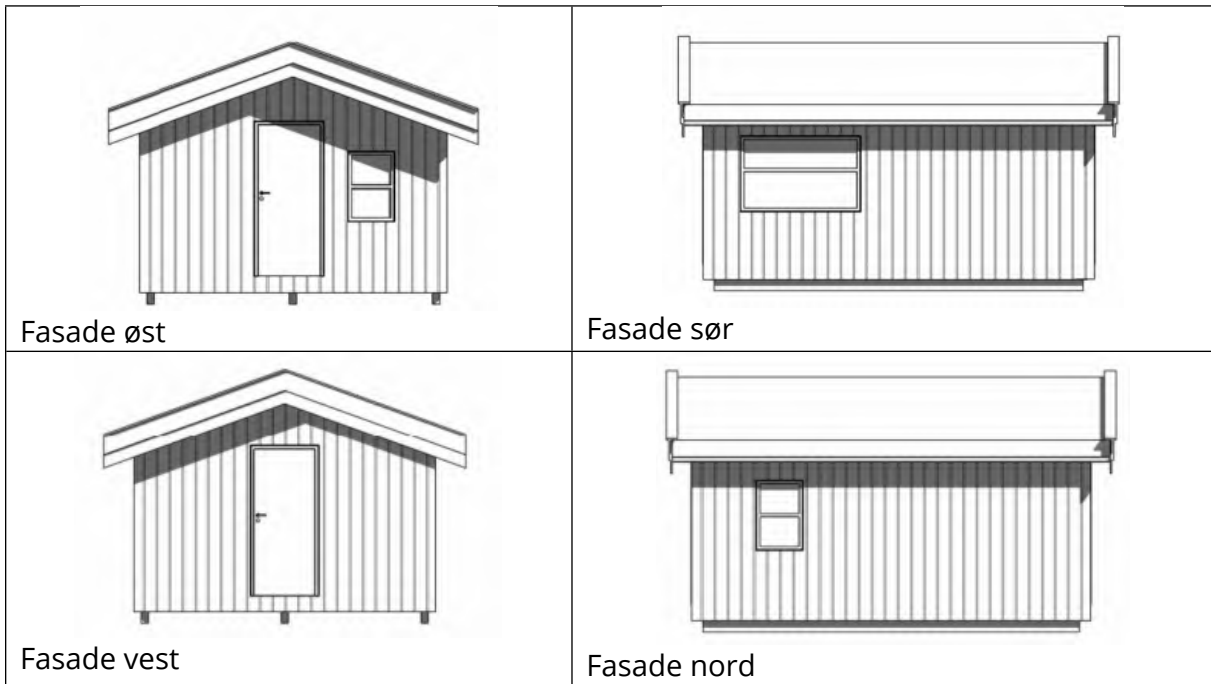
Situasjonsplan som viser plasseringen av hytta og uthuset på tomta.

Utklipp fra søknad: fasadetegningene for hytta:

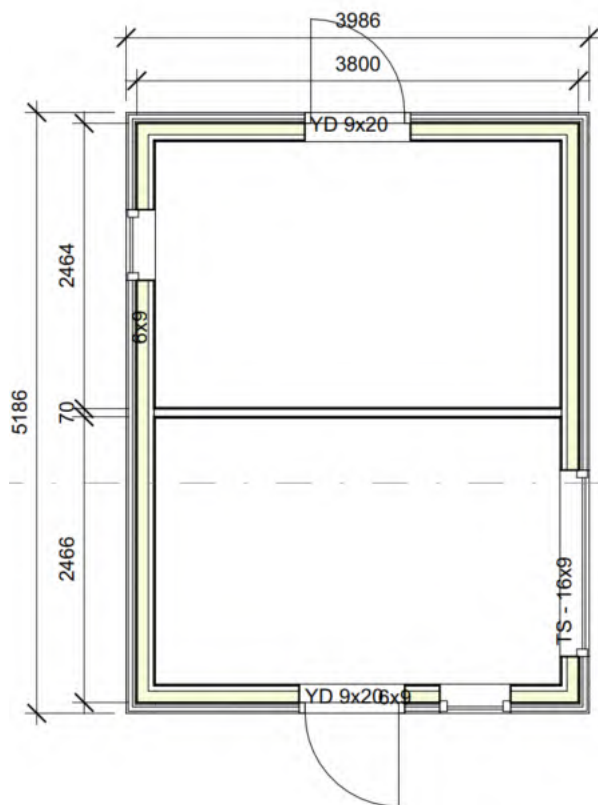

Utklipp fra søknad: fasadetegningene for uthus

Utklipp fra søknad: Plan-tegninger av hytta med terrasser

Utklipp fra søknad: Plantegning av uthus

Det kommer frem av søknaden at: ny hytte er i 59,9 m² BYA med terrasse på 15 m² BYA, uthus i 20,1 m² BYA, og mønehøgde på hytte 4,4 m og uthus 3,3 m fra bakken.

Utklipp fra søknaden

Redegjørelse estetikk:

Hytta vil oppføres med sort/brun farve på kledning og omramminger. Tak i sort shingel. Vil med dette føye seg godt inn i landskapet da den har beskjedne vinduer og lite refleksjon.

Nasjonalparkstyret skal i denne sammenheng kun behandle byggetegningene mht. størrelse, bebygd areal, fasader, og material- og fargevalg.

Andre saksopplysninger

Holtålen kommune skal behandle byggesøknaden etter plan- og bygningsloven.

Hjemmelsgrunnlag - verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Det henvises i sin helhet til sak 15/2022 og 10/2024 for nærmere bruk av hjemmelsgrunnlag, verneforskrift og naturmangfoldlov

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet etter forskrift om Øyungen landskapsvernområde.

Søknaden behandles av arbeidsutvalget (AU) for nasjonalparkstyret i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024, kap. 2.2.1: «Behandle søknader etter verneforskriftene og naturmangfoldlovens § 48 hvor myndighet som ikke er delegert til forvalter og hvor tillatelse ikke vil være av stor negativ påvirkning for verneverdiene. Vedtaket skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike

saksområdene, og være enstemmig. Dersom vedtaket ikke er enstemmig, skal saken behandles av nasjonalparkstyret.»

Med erfaringer fra tidligere type byggesaker som nasjonalparkstyret har behandlet, legges denne byggesaken fram for arbeidsutvalget for behandling. Arbeidsutvalget kan likevel vurdere om saken er av en slik prinsipiell karakter at den skal legges fram for nasjonalparkstyret for avgjørelse.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Denne saken er en oppfølging av vedtak som ble gjort i sak 15/2022, og vurderinger av selve byggetiltaket med riving av eksisterende hytte og oppføring av ny hytte og uthus ble grundig gjort der. Det henvises derfor til sak 15/2022 som følger som vedlegg i denne saken. Det er de målsatte byggetegningene av hytta og uthuset, jf. vilkår 3 og 4 i sak 15/2022 som gis en nærmere vurdering i denne delen av saken.

Nasjonalparkforvalter vurderer denne siste fasen av behandlingen av denne byggesaken til å være kurant, og innstiller at arbeidsutvalget godkjenner byggetegningene, samt å gir en forlengelse 2 år av fristen.

Nye byggetegninger med alle mål for BYA og mønehøgde for hytta og uthuset, samt opplysninger om material- og fargevalg vurderes å være i tråd vilkår i vedtak i sak 15/2022 på en slik måte at hensynet til lokal byggeskikk, omgivelser og landskap er ivaretatt.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/1263

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	15/2022	20.05.2022

Øyungen landskapsvernområde - søknad om dispensasjon for byggetiltak og rydding av trase for bruk av minigravemaskin på fritidseiendom ved Hessjøen, Holtålen kommune

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Til uttalelse - dispensasjon - riving av hytte samt oppføring av hytte og anneks - Hessjøen i Hesjedal statsallmenning - Holtålen 300/1/22
- 2 Referat forhåndskonferanse byggetiltak Hessjøvegen 467

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde, 2002.
2. Byggeskikksveileder – Bygninger i seterlandskapet. Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.
3. Særutskrifter av styresaker 20/2020 og 26/2020 om behandlingen av søknaden om framføring av veg til fritidseiendommen.

Saksopplysninger

Holtålen kommune har oversendt en søknad om riving av eldre hytte og oppføring av ny hytte og anneks/uthus med tilhørende adkomst til fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22. Eiendommen ligger ved Hessjøen i Hesjedalen statsallmenning innenfor Øyungen landskapsvernområde, og er markert med rød firkant i kartet nedenfor.

Søknaden

Marit Elin Eide og Bård Eidet, tiltakshaver, søker om å rive eksisterende hytte (54 m² BRA) oppført på 1960-tallet på fritidseiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22, og erstatt med ny hytte (57 m² BYA) med anneks/uthus (21,16 m² BYA).

Begrunnelse for å rive den gamle hytta er at den har fått setningsskader pga. ustabile og fuktige grunnforhold.

For å stabilisere grunnforholdene på tomta søkes det også om å grave en grøft ca. 20 m i terrenget ovenfor hytta, på skrå mellom de to bekkene som renner på hver side av tomta. Ny hytte skal plasseres på samme tomta som den gamle hytta, samt at grunnmuren forlenges noe retning vest/nord, dvs. fra vannet.

Videre søkes det om å oppføring av et anneks/uthus på nordvest-siden av hytta, tilbake trukket fra vannet for å minimalisere eksponeringen fra den andre siden av Hessjøen. Det beskrives også i søknaden at de vurderer å grave ut en jordkjeller/mastu i tråd med gammel byggetradisjon, og oppfatter dette som et tiltak som ikke er søknadspliktig siden det ikke medfører tak over kjelleren.

Det søkes samtidig om å etablere en adkomst til eiendommen for bruk av motorisert kjøretøyer for å kunne gjennomføre byggeprosessen. Det opplyses i søknaden at, etter samtale med entreprenør, har de kommet fram til at minimumskravet for adkomst er at en minigraver med gummibelte på 5 tonn kan benyttes i forbindelse med byggetiltaket. Det søkes om å få rydde traséen i 2 meters bredde i samme trasé som det i 2020 ble søkt om som veg.

Søknaden følger i sin helhet med som saksdokumenter til saken, og det fremgår noe mer detaljerte beskrivelser og tegninger/fotos av omsøkte bygninger. Jf. vedlegg.

I en telefonhenvendelse 04.05.2022 til nasjonalparkforvalter opplyser tiltakshaver ved Marit Elin Eide at anneks/uthus er planlagt to-delt hvor en del skal ha funksjon som

uthus med lagerplass for ved mm., og den andre delen skal inneholde ekstra senge-
plasser. Dette er supplerende opplysninger til søknaden som tas med i den videre
saksbehandlingen etter samråd med søker.

Andre saksopplysninger

Tiltakshaver søkt i 2020 om framføring av veg til hytta, og saken ble første gang lagt frem
for nasjonalparkstyret til behandling den 15.06.2020 som styresak 20/2020. Saken ble da
vedtatt utsatt for gjennomføring av befaring. Nasjonalparkstyret med forvalter
gjennomføre befaring 10.08.2020 sammen med byggesaksbehandler i Holtålen
kommune og tiltakshaver. Søknaden ble så på nytt lagt fram for i nasjonalparkstyret den
07.09.2020 i styresak 26/2020 hvor det ble gitt avslag på framføring av veg.

Vedtak i styresak 26/2020:

*«Nasjonalparkstyret for Forollhogna avslår søknad fra Bård Eidet og Marit Elin Eide om
framføring av bilveg til hytte med GID 300/1/22 ved Hessjøen i Holtålen kommune. Avslaget er
fattet med hjemmel i § 3, punkt 1 i verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde.*

*I avgjørelsen er det lagt vekt på forvaltningsplanens retningslinjer for vegbygging innenfor
Øyungen landskapsvernområdet, samt den presedensvirkning søknaden kan få for
tilsvarende søknader både innenfor Øyungen landskapsvernområde og øvrige landskapsvern-
områder rundt Forollhogna.*

*Nasjonalparkstyret vil prioritere oppstart av arbeidet med revisjon av forvaltningsplan for
Øyungen landskapsvernområde.»*

Både i Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) i Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune
uttalte seg i 2020 til søknaden om framføring av veg, og begge myndighetene frarådet
tiltaket.

Tiltakshaver trakk deretter søknaden om veg-adkomst for videre behandling i Holtålen
kommune.

I februar 2021 ble det etter forespørsel av tiltakshaver gitt en generell veiledning via e-
post fra forvalter i forhold til en søknadsprosess og kriterier til en søknad.

Videre ble det den 10.05.2021 gjennomført en forhåndskonferanse med tiltakshaver og
Holtålen kommune hvor både Statskog og nasjonalparkforvalterne deltok. Det foreligger
referat fra forhåndskonferansen, jf. vedlagt saksdokument.

Holtålen kommune sin arealdel til kommuneplanen for perioden 2021 – 2033 viser at
eiendommen ligger i LNF-område med båndlagt område etter naturmangfoldloven
(Øyungen landskapsvernområde). Tiltaket er i strid med arealformålet i
kommuneplanen, og Holtålen kommune må behandle søknaden som en

dispensasjonssak etter PBL § 19-2 annet ledd dersom nasjonalparkstyret gitt tillatelse etter verneforskriften for landskapsvernområdet.

Holtålen kommune har sendt saken på høring til:

Statskog, som grunneier, da fritidseiendommen er fest-tomt i Hesjedalen statsallmenning. Statskog har pr. 10.05.2022 ikke gitt uttalelse i saken.

I forbindelse med søknadsbehandlingen i 2020 fremgår det i saksframlegget til nasjonalparkstyret at Statskog da hadde «*gitt signaler om at en ATV-trasé til hytta kan vurderes, men at fremføring av veg vil bli et for stort inngrep*».

Statsforvalteren i Trøndelag som har besvart at saken skal først behandles etter verneforskriften, NML § 48, av nasjonalparkstyret, og dersom det blir gitt tillatelse skal saken oversendes statsforvalteren.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Øyungen landskapsvernområde

Opprettelsen av *Øyungen landskapsvernområde* er med formål, §2 forskriften:

- *å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelser, setervoller og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.*

I § 3 Vernebestemmelser heter det at landskapsvernområder er «*vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, ... vegbygging, ... drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering, osv. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Dersom virksomheten kan skje uten at det strider mot verneformålet og når særlig grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til, jf. forskriftens § 5 Generell unntak etter søknad, nødvendige tiltak som bygninger, veger og oppdyrking knyttet *til jordbruksformål*. Forskriften dekker ikke tiltak om riving av gamle bygninger og oppføring av nye bygninger samt framføring av veg eller adkomst for fritidseiendommer, men kan tiltalte tilbygg til eksisterende bygninger, jf. §5 pkt. 3. Byggetiltak og veiadkomst til fritidseiendom omtales ikke av forskriften, og søknaden må behandles etter dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde (2002) gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres. Det gis imidlertid ingen føringer for eventuelle tiltak knyttet til fritidsbebyggelse annet enn at «*oppføring av nye fritidsboliger vil ikke bli tillatt*». Det gis ellers føringer i forhold til seterbebyggelse mht.

utforming av tun, størrelser på bygninger, material- og fargevalg, og trekk ved den lokale byggeskikken, jf. kap. 4.2.

I kap. 4.4.4 «Nye veger – omlegging av eksisterende veger» står det følgende:

«Bygging av nye veger både traktorveger og bilveger, og omfattende omlegging av eksisterende veger medfører store varige inngrep i landskapet.

Forvaltningsmyndigheten vil føre en restriktiv linje i forbindelse med søknader om slik bygging. I tilfeller der slike planer blir godkjent, vil det bli stilt svært strenge krav til landskapstilpasning, utforming og opprydding. Slik godkjenning vil kun gis i forbindelse med fremføring av nye veger for jordbruksformål»

Siden verneforskriften ikke omhandler fritidsbebyggelse, har heller ikke forvaltningsplanen noen retningslinjer som knyttes til fritidseiendommer. En del av landskapsvernområdene i Forollhogna-området har imidlertid retningslinjer som omhandler fritidsbebyggelse, og det har derfor vært lagt opp til en mer lik forvaltningspraksis i sammenlignbare saker.

Forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde ble utarbeidet av Holtålen kommune i 2002, og selv om den er klar for revisjon er den fortsatt gjeldende som retningsgivende. Det fremgår imidlertid ingen retningslinjer for veger til fritidseiendommer.

Oppstarten av revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna har dessverre blitt utsatt og forsinket av ulike årsaker. Det er likevel ingen problemer med å behandle søknaden i forhold til bestemmelsene i verneforskriften og naturmangfoldloven.

En forvaltningsplan skal utdype og presisere bestemmelsene i verneforskriftene, og være et praktisk hjelpemiddel som skal å gi konkrete retningslinjer for bruk, skjøtsel og tilrettelegging som sikrer en helhetlig forvaltning slik at verneformålet opprettholdes og naturverdiene fremmes for verneområdet.

En forvaltningsplan er retningsgivende for forvaltningen av verneforskriftene og kan ikke inneholde retningslinjer eller tiltak som er i strid med verneforskriften.

Naturmangfoldloven (NML)

Etter NML § 48 «Dispensasjon fra vernevedtak» kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom *sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*.

Begge punktene i første ledd må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon. Dersom dispensasjon gis, skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningen som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det

er lagt på dette. Herunder må også *presedensvirkningen* av tillatelsen vurderes.

Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i NML § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, og det skal gjøres en vurdering av eventuelle presedensvirkninger.

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i NML §§ 8 – 12.

Myndighet

Søknaden behandles etter NML § 48, og myndigheten er lagt til nasjonalparkstyret i tråd med delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Vurderinger

Innledningsvis vil forvalter kommenterer at denne saken er noe krevende da den har pågått over et par år; innholdet har skiftet fra vegbygging til kjøretrasé, videre til riving av eksisterende hytte til ny hytte og uthus/anneks, samt dreneringstiltak på tomta. I tillegg har sekretariatet til nasjonalparkstyret selv har hatt skifte av saksbehandler. Befaringen som ble gjennomført i august 2020 var knyttet til vegtraséen og dermed var ikke fokuset for forvalter så sterkt knyttet til eksisterende bygninger, tomteforhold mm. Tiltakshaver gjennomførte forhåndskonferanse i mai 2021, mens søknaden som nå behandles ble oversendt fra Holtålen kommune januar 2022. Dermed er det heller ikke blitt tid for å få gjennomført noen ny befaring for forvalter som en del av saksforberedelsene. Det er imidlertid forståelse at tiltakshaver ønsker en nærmere avklaring og behandling av søknaden etter verneforskriften slik at de kan ha muligheter til å kunne gå videre med søknaden.

Slik søknaden foreligger er den noe mangelfull mht. byggetegninger, situasjonsplan, detaljer knyttet til trasé mm., og nasjonalparkstyret kan ikke gi en komplett sluttbehandling av søknaden. Forvalter legger imidlertid opp til en to-trinns behandling av søknaden der nasjonalparkstyret gir *en avklaring* på gjennomføringen av tiltaket, og stiller vilkår om ytterligere opplysninger som igjen må godkjennes av nasjonalparkstyret, evt. AU. Dette for å få framdrift i saken.

Forvalter vurderer søknaden slik den nå foreligger som 2-delt der 1) tiltak om adkomst for motorisert kjøretøy til fritidseiendommen og 2) selve byggesak vurderes hver for seg.

Adkomst til fritidseiendommen

Tidligere søknad om bygging av veg ble grundig behandlet i 2020 i styresak 20/2020 og 26/2020 hvor det ble gitt avslag på vegframføring, noe også tiltakshaver retter seg etter. Tiltakshaver viser til befaringen med nasjonalparkstyret august 2020 hvor det ble oppfattet at styret hadde gitt signalisert om at det ville kunne ryddes veg for ATV. Tiltakshaver søker derfor nå om det kan være mulig å få godkjent en trasé for transport

av en minigravmaskin på 5 tonn med gummibelter, og har tegnet inn på kart en aktuell trasé på fast mark. Det søkes i den forbindelse om å få rydde en 2 meter bred trasé til dette transportformålet, uten at der er oppgitt behovet for antall turer. Øvrig transport av materialer/elementer til byggene er beskrevet å kunne gjennomføres med bruk av helikopter.

Forvalter vurderer at rydding av en trasé for transport av en minigravemaskin vil kunne være av mindre vesentlig omfang og inngrep enn en veg/ATV-trasé. Traséen skal kun benyttes for et meget begrenset antall turer, og skal ikke benyttes for videre bruk av motorkjøretøy. Det forventes da at vegetasjonen dermed skal kunne vokse til igjen. Det vil da være behov for å finne en trasé som følger fast mark og som ikke krever terrengtilpasninger, men kun rydding av vegetasjon. En slik avklaring må gjøres gjennom en felles befarings med tiltakshaver, grunneier/Statskog og forvalter. Dette er avklart med eiendomskonsulenten hos Statskog, og kan derfor settes som et vilkår i en tillatelse. Det vil ikke bli gitt tillatelse til terrengtilpasninger, og eventuelle kjøreskader må rettes. Transport av gravemaskinen er motorisert ferdsel på bar mark i utmark, og Holtålen kommune er motorferdselsmyndighet og må behandle en søknad etter motorferdselsforskriften. Det samme vil også gjelde for bruk av helikopter for transport av materialer.

Byggesaken omhandler riving av en eldre hytte som gjennom årene beskrives å ha fått setnings- og fuktskader pga. grunnforholdene på tomta. Det søkes derfor om å få sette opp en ny hytte framfor å gjennomføre utbedrende tiltak og restaurering av eksisterende hytte. I tillegg søkes det om å få sette opp et anneks/uthus, samt grøfting for drenering av tomta og dermed unngå skader på ny hytte pga. grunnforholdene. Det følger ikke målsatte tegninger av eksisterende hytte eller situasjonsplan for tomta med søknaden slik det er blitt oppfordret til av forvalter i epost av 10.02.2021. Det oppgis i søknaden at eksisterende hytte har et på 54 m² BRA, og her vil nok BYA være litt større. Ny hytte er skissert til 57 m² BYA, og vurderes å være tilnærmet av samme BYA som eksisterende hytte. Det er gitt signaler til tiltakshaver om at forvaltningspraksis har vært at når gamle bygg rives kan det settes opp nytt bygg i tilnærmet samme størrelse.

Det søkes om en kombinasjon av uthus og anneks dvs. at bygget skal være to-delt med uthusfunksjoner og oppholds-/overnattingsplass. Tegningene som følger med søknaden viser et bygg som bryter med byggestilen både på ny hytte og bebyggelse ellers i verneområdene, samt at det er større enn 20m² BYA som er en øvre grense for hva som kan tillates til uthus innenfor verneområdene i Forollhogna. Det er også gitt signaler til tiltakshaver om forskjellen mellom anneks og uthus, og hva forvaltningspraksis er her. Uthuset må innordne seg hytten og framstå som et uthus, samt at størrelse ikke kan overstige 20m² BYA. Forvaltningspraksisen i Forollhogna-områder er at det ikke tillates anneks for overnatting når hytta alt er av en størrelse på inntil 60 m² BYA. Det kan tillates nytt uthus på inntil 20m² BYA med kun funksjon som lager for ved, utstyr, evt. toalett-løsning. Fritidseiendommen har ikke veg-adkomst og det er derfor rimelig at det

kan være behov for et såpass stort uthus. Det stilles vilkår i dispensasjonen om at uthuset må tilpasses byggestilen på hytta og ellers byggeskikken for området.

Drening i form av grøfter på tomta for å forebygge fukt- og setningsskader på nye bygg vurderes som mindre vesentlig inngrep og kan tillates, men dreneringen må skje på egen tomt i begrenset omfang og gjennomføres på en hensiktsmessig måte slik at tiltaket har forebyggende effekt på selve bygningene.

Forholdet omkring muligheten for å grave ut en jordkjeller/mastu må tiltakshaver ta opp i en mer konkret henvendelse når det måtte bli aktuelt. Forvalter vurderer dette som et søknadspliktig tiltak etter verneforskriften.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

I forbindelse med behandlingen av søknaden om veg i 2020 ble forholdene omkring NML §§ 8-9 «kunnskapsgrunnlaget» og «føre-var-prinsippet» gitt en grundig vurdering, og konklusjonen da ble at det foreligger tilstrekkelig kunnskap for å vurdere søknaden. Forholdene har ikke endret seg.

Fra sak 20/2020:

Det foreligger både vegetasjonskart, naturtypekart og beitekart for området (nibio.no). Den aktuelle vegtraséen og området er sjekket ut i forhold sjeldne og sårbare arter, naturtyper og kulturminner i baser som Askeladden, kulturminnesøk, artsdata, naturtypekart mv. Ingen kjente forekomster av sårbare arter eller kulturminner. Tiltaket ligger utenfor område definert som villreinens leveområde i Forollhogna jf. Arealbrukskart for villrein fra 2010. Området inngår i regional plan for Forollhogna villreinområde med tilhørende temakart (helt i ytterkant av randområde for villrein som her følger vernegrensa).

Det foreligger tilstrekkelig kunnskap for å vurdere søknaden.

Gjennom de vurderinger som nå er gjort for både byggetiltaket og traséen inngår en vurdering av effekter på naturmiljøet og økosystemet slik det forventes vurdert etter NML §10, og det settes vilkår for å ivareta verneverdiene. Videre forutsettes det at byggetiltaket utføres på en måte som ikke skader naturmiljøet, og det settes da også vilkår om forsvarlig avfallhåndtering og dersom det oppstår skader i terrenget skal det rettes av tiltakshaver. Dette er i tråd med vurderinger og krav etter NML §§ 11-12.

Innstilling fra forvalter:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Marit Elin Eide og Bård Eidet dispensasjon fra § 3, punkt 1 i Forskrift om Øyungen landskapsvernområde for tiltak knyttet til fritidsbygg på eiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen.

Dispensasjonen for tiltak gjelder riving av gammel hytte og oppføring av ny hytte og uthus, samt mindre dreneringstiltak på tomte, og bruk av trasé for transport av minigravemaskin i terrenget fra vernegrense til eiendommen.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende hytte på ca. 54 m² BRA rives og ny hytte på inntil 57 m² BYA kan oppføres på samme tomte som den gamle hytta.
2. Nytt uthus på inntil 20 m² BYA med lagerfunksjon for ved, utstyr mm inkl. eventuell utedo kan oppføres.
3. Før bygging kan skje må *målsatte byggetegninger* for begge byggene sendes nasjonalparkstyret for godkjenning. Her skal alle fasader med vinduer, takvinkler og høyder, samt skisse av planløsning for byggene framgå.
4. Begge byggene skal følge hovedtrekkene i den tradisjonelle byggeskikken for området mht. fargevalg, vindu og takteking, og byggene skal ha saltak.
5. Byggene skal settes på pæler/jordskruer slik det er søkt om, og enkle dreneringstiltak knyttet direkte til byggene kan gjennomføres på tomte.
6. Hytta skal settes i lengderetning med vannet, mens uthuset kan vendes med gavlen mot vannet. Det skal sendes inn *en situasjonsplan* som viser plasseringen av byggene og hvor dreneringsgrøftene planlegges tatt på eiendommen. Trær mellom hytta og vannet skal så langt det lar seg gjøre bevares.
7. Rivings- og bygningsavfall skal tas ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
8. Traséen for transport av minigravmaskinen skal følge fast mark, og traséen skal gås opp sammen med grunneier/Statskog og vernemyndighet/nasjonalparkforvalter. Traséen skal måles inn på kart. Gjennom befaringen skal det også avklares hvilke tre og busker som kan fjernes. Terrenningrep i traséen tillates ikke.
9. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet og/eller transporten, skal skadene umiddelbart utbedres.
10. Tillatelsen gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

For transport av minigravemaskin og eventuell bruk av helikopter for transport av materialer til/fra fritidseiendommen, gjelder lov om motorferdsel i utmark hvor Holtålen kommune er myndighet.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48, første ledd.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på eiendommen ble opprettet til fritidsformål lang tid før vernevedtaket for Øyungen landskapsvernområde ble gjort, og at det nå er behov for utbedrende tiltak på hytten som ble oppført på 1960-tallet. Fritidsbebyggelse er ikke en del av verneformålet, og hytta er ikke en del av verneverdien for verneområdet. Det kan derfor tillatelse at eksisterende hytte rives og erstattes med ny hytte med tilnærmet

samme bebygd areal (BYA). Uthuset tillates oppført med funksjon som lagerplass for ved og utstyr, og kan ikke tilrettelegges med overnattingsplasser da dette er med på å øke det totale BYA for fritidsbebyggelse med overnatting på eiendommen.

Dreneringstiltaket er av begrenset omfang og kan gjennomføres på tomta på en slik måte at tiltaket fungerer forebyggende for fukt- og setningsskader på bygningene.

Det stilles vilkår om at byggene skal tilpasses tradisjonell byggeskikk for i størst mulig å innordne seg omgivelsene ved Hessjøen, og at dreneringstiltaket skal være av begrenset omfang slik at naturmiljøet utenfor tomta ikke blir påvirket.

Vestsiden av Hessjøen er fri for inngrep som veger og kjørespor. Mindre ryddetiltak til en trasé for transport av en minigravemaskin vil være av mindre vesentlig omfang enn en veg/ATV-trasé. Tiltaket vurderes å være reversibelt karakter og derfor ikke i strid med verneformålet. Det settes vilkår for tiltaket med traséen for å ivareta verneverdiene i området.

Samlet vurderes byggetiltaket med drenering og rydding av trasé til ikke å være i strid med verneformålet og at verneverdiene over tid ikke vil bli vesentlig negativt påvirket. Det settes vilkår for å ivareta hensynet til naturmiljøet og verneverdiene. Det vurderes heller ikke at dispensasjonen vil skape en uheldig presedens for Øyungen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende verneformål og bestemmelser.

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Forollhogna - 20.05.2022

Behandling

Forvalter orienterte innledningsvis at ho hadde blitt oppmerksom på at det var benyttet feil antall kvadratmeter BYA for den omsøkte hytta. Forvalter hadde forhold seg til målene 57 m² BYA som var oppgitt på den hyttemodellen som tiltakshaver ønsker om å føre opp, mens i søknaden er det spesifikt søkt om 60 m² BYA. Forvalter rettet dette opp i sin innstilling slik at vilkår 1 vil få følgende ordlyd: Eksisterende hytte på ca. 54 m² BRA rives og ny hytte på inntil 60 m² BYA kan oppføres på samme tomta som den gamle hytta.

Nasjonalparkstyret fikk tilgang til e-post av 10.02.2021 fra tidligere forvalter hvor tiltakshaver gis veiledning om forvaltningspraksisen for riving av eksisterende bebyggelse, oppføring av ny bebyggelse med samme mål, utvidelse av hytter, anneks og uthus for do, ved og lager. Denne eposten er ført inn i saken, men ble ikke knyttet til saksframlegget ved utsending.

Innstillingen fra forvalter med oppretting i vilkår 1, ble enstemmig (8-0) vedtatt.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Marit Elin Eide og Bård Eidet dispensasjon fra § 3, punkt 1 i Forskrift om Øyungen landskapsvernområde for tiltak knyttet til fritidsbygg på eiendom gnr./bnr./fnr. 300/1/22 ved Hessjøen.

Dispensasjonen for tiltak gjelder riving av gammel hytte og oppføring av ny hytte og uthus, samt mindre dreneringstiltak på tomta, og bruk av trasé for transport av minigravemaskin i terrenget fra vernegrense til eiendommen.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende hytte på ca. 54 m² BRA rives og ny hytte på inntil 60 m² BYA kan oppføres på samme tomta som den gamle hytta.
2. Nytt uthus på inntil 20 m² BYA med lagerfunksjon for ved, utstyr mm. inkl. eventuell utedo kan oppføres.
3. Før bygging kan skje må målsatte byggetegninger for begge byggene sendes nasjonalparkstyret for godkjenning. Her skal alle fasader med vinduer, takvinkler og høyder, samt skisse av planløsning for byggene framgå.
4. Begge byggene skal følge hovedtrekkene i den tradisjonelle byggeskikken for området mht. fargevalg, vindu og takteking, og byggene skal ha saltak.
5. Byggene skal settes på pæler/jordskruer slik det er søkt om, og enkle dreneringstiltak knyttet direkte til byggene kan gjennomføres på tomta.
6. Hytta skal settes i lengderetning med vannet, mens uthuset kan vendes med gavlen mot vannet. Det skal sendes inn en situasjonsplan som viser plasseringen av byggene og hvor dreneringsgrøftene planlegges tatt på eiendommen. Trær mellom hytta og vannet skal så langt det lar seg gjøre bevares.
7. Rivings- og bygningsavfall skal tas ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
8. Traséen for transport av minigravmaskinen skal følge fast mark, og traséen skal gås opp sammen med grunneier/Statskog og vernemyndighet/nasjonalparkforvalter. Traséen skal måles inn på kart. Gjennom befaringen skal det også avklares hvilke tre og busker som kan fjernes. Terrenningrep i traséen tillates ikke.
9. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet og/eller transporten, skal skadene umiddelbart utbedres.
10. Tillatelsen gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

For transport av minigravemaskin og eventuell bruk av helikopter for transport av materialer til/fra fritidseiendommen, gjelder lov om motorferdsel i utmark hvor Holtålen kommune er myndighet.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48, første ledd.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på eiendommen ble opprettet til fritidsformål lang tid før vernevedtaket for Øyungen landskapsvernområde ble gjort, og at det nå er behov for utbedrende tiltak på hytten som ble oppført på 1960-tallet. Fritidsbebyggelse er ikke en del av verneformålet, og hytta er ikke en del av verneverdien for verneområdet. Det kan

derfor tillatelse at eksisterende hytte rives og erstattes med ny hytte med tilnærmet samme bebygd areal (BYA). Uthuset tillates oppført med funksjon som lagerplass for ved og utstyr, og kan ikke tilrettelegges med overnattingsplasser da dette er med på å øke det totale BYA for fritidsbebyggelse med overnatting på eiendommen. Dreneringstiltaket er av begrenset omfang og kan gjennomføres på tomta på en slik måte at tiltaket fungerer forebyggende for fukt- og setningsskader på bygningene. Det stilles vilkår om at byggene skal tilpasses tradisjonell byggeskikk for i størst mulig å innordne seg omgivelsene ved Hessjøen, og at dreneringstiltaket skal være av begrenset omfang slik at naturmiljøet utenfor tomta ikke blir påvirket.

Vestsiden av Hessjøen er fri for inngrep som veger og kjørespor. Mindre ryddetiltak til en trasé for transport av en minigravemaskin vil være av mindre vesentlig omfang enn en veg/ATV-trase. Tiltaket vurderes å være reversibelt karakter og derfor ikke i strid med verneformålet. Det settes vilkår for tiltaket med traséen for å ivareta verneverdiene i området.

Samlet vurderes byggetiltaket med drenering og rydding av trasé til ikke å være i strid med verneformålet og at verneverdiene over tid ikke vil bli vesentlig negativt påvirket. Det settes vilkår for å ivareta hensynet til naturmiljøet og verneverdiene. Det vurderes heller ikke at dispensasjonen vil skape en uheldig presedens for Øyungen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende verneformål og bestemmelser.

Sak: Øyungen landskapsvernområde - dispensasjon -
riving av hytte samt oppføring av hytte og anneks
- Hessjøen - Holtålen 300/1/22

Vår dato: 15.05.2024

Vår ref.: 2022/1263

Til: Marit Elin Eide og Bård Eidet

Saksbehandler, innvalgstelefon
Eli Grete Nisja, 73 19 91 96

Kopi til: styreleder Tone Hagen

Referat fra møte om oppfølging av vedtak i styresak 10/2024

Det ble etter møte i nasjonalparkstyret 19. april 2024 hvor styret behandlet byggetegningene for fritidseiendom 300/1/22, avtalt et møte mellom tiltakshavere og styreleder for oppfølging av vedtak.

Møte ble avholdt via Teams mandag den 13. mai 2024, kl. 13.00-14.00

Til stede: Marit Elin Eide og Bård Eidet, tiltakshavere
Tone Hagen, styreleder for nasjonalparkstyret
Hans Bull, nasjonalparkforvalter
Eli Grete Nisja, nasjonalparkforvalter

Tiltakshaver hadde før møtet meldt inn følgende agenda:

1. Fortolkning av vedtaket
  - Hva er akseptabel mønehøyde?
  - Må en ny hytte være helt lik den gamle?
  - Hva er akseptabelt mht. vindusflater?

2. Saksgangen videre

Innledningsvis på møtet redegjorde tiltakshaver for sin søkeprosess og tilpassinger. Det ble stilt spørsmål omkring kravet fra forvaltningsmyndigheten om «likt mot likt» som tiltakshaver opplever å være *et nytt krav* om har kommet inn nå ved siste behandling av byggetegningene.

1. Om vedtaket

Nasjonalparkforvalterne viste til hjemmelsgrunnlaget for saksbehandlingen; da verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde ikke har hjemmel for tiltak om riving av eksisterende hytte og oppføring av ny hytte og uthus, er søknaden

behandlet etter *naturmangfoldloven § 48 om dispensasjons fra vernevedtak* hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak, jf. NML §48.

Nasjonalparkforvalterne pekte på at det alt helt fra starten av søknadsprosessen ble gitt tydelig veiledning til tiltakshaver, og viste til e-post av 10.02.2021 fra tidligere nasjonalparkforvalter om forhold til søkeprosessen for riving av eksisterende bygninger og oppføring av nytt: «*Riving av eksisterende bebyggelse og oppføring av ny bebyggelse med samme mål og formål/bruk når det kan dokumenteres at tiltaket er nødvendig og bygget ikke har særskilt verneverdi. ...*»

«*Likt mot likt*» eller «*samme mål og formål/bruk*» er å forstå som det samme.

Videre ble det fra forvaltningen gitt en kort redegjørelse for retningslinjer og føringer for bebyggelse innenfor landskapsvernområdene og hensynet til lokal byggeskikk, omgivelser og landskapet.

Kort oppsummering fra vilkår i vedtak av styresak 15/2022, føringer i forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde og hensyn til lokal tilpasning og byggeskikk:

Mønehøgde: for ny hytte kan tillates inntil 4,5 m høgde og én etasje.
uthus kan tillates inntil 3,5 m

Vinduer: Ikke vinduer fra golv til tak, ikke vinduer i gavl

Dører: evt. vindu i dør kun i brystningshøgde, ikke vindu hel dør

BYA: inntil 60 m² for ny hytte, og inntil 20 m² for uthus. Vi måler BYA på ytre kledning – utvendig mål.

Takutstikk: inntil 25 cm.

Det vises ellers til vedtak med vilkår og begrunnelser i styresakene 15/2022 og 10/2024.

2. Om saksgang

Nasjonalparkstyret kan behandle søknaden med nye byggetegninger alt i arbeidsutvalget 30.mai eller i nasjonalparkstyret 14. juni – da må alle søknadsdokumenter være innsendt senest hhv. 22.mai eller 3. juni.

Nasjonalparkforvalterne hadde i forkant av møtet vært i kontakt med byggesaksbehandler i Holtålen kommune mht. saksbehandling. Dersom byggesaken nå ble godkjent av nasjonalparkstyret kunne kommunen behandle søknaden som en delegert sak. Kommunen er innstilt på å prioritere saken og gi en avklaring før sommerferien.

Tiltakshaver meddelte imidlertid at de måtte ha lengre tid på seg for å klargjøre en ny søknad med nye byggetegninger, og at perioden for gjennomføring av selve byggetiltaket er forholdsvis kort i Hessjøen-området – det må skje mens vegen er åpen for trafikk mellom juni (?) og ca. 1.oktober (?). For å kunne utnytte denne korte periode må alle tillatelser være på plass slik at arbeidet er klart for oppstart når vegen blir åpnet for biltrafikk. Tiltakshaver ser derfor for seg at gjennomføring av tiltaket først kan skje barmarkssesongen 2025, og at de kommer til å ha behov for å søke om utsatt frist for byggetiltaket. Fristen for byggetiltaket etter verneforskrift ble satt i styresak 10/2022 med 3 år fra vedtaksdato 20.05.2022.

Forvaltningsmyndigheten har forståelse for at tiltakshaver har behov for lengre tid, og gav tilbakemelding om at det ville være kurant å få en forlengelse av gjennomføringsfristen fra verneforskrift – det kan behandles samtidig som byggetegningene behandles.

Det ble også anbefalt at tiltakshaver tar kontakt med forvaltningsmyndigheten når de etter hvert har *nye utkast til byggetegninger for både hytte og uthus for en drøfting*, og at det også vil kunne være hensiktsmessig å involvere Holtålen kommune i denne dialogen.

F-Andre redegjørelser

Det er tidligere søkt igangsetting av Saltdalshytta v/Mestergruppen arkitekter i denne saken. Nasjonalparkstyret godkjente ikke tegninger da disse ikke var i samsvar med tidligere forelagte tegninger i forbindelse med rammesøknad og dispensasjon.

Bergstaden Bygg har overtatt prosjektet både på prosjektering, utførende og som ansvarlig søker.

Søknad om igangsetting sendes derfor på nytt, med nye tegninger og ny gjennomføringsplan.

Melding om endring av ansvarsretter vedlagt.

Saltdalshytta har frasagt seg ansvaret i hht vedlagte mail.

Vi forutsetter at kommunen sender ut til høring til Nasjonalparkstyret ihht kommunens samordningsplikt. De har imidlertid allerede gitt positive signaler i direkte kontakt med tiltakshaver. Uttalelse på mail er vedlagt.

Redegjørelse estetikk:

Hytta vil oppføres med sort/brun farve på kledning og omramminger. Tak i sort shingel.

Vil med dette føye seg godt inn i landskapet da den har beskjedne vinduer og lite refleksjon.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/14393

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	5/2025	11.03.2025

Øyungen landskapsvernområde - søknad om tilrettelegging på tursti rundt Hessjøen - GID 300/1 - Holtålen kommune - Hessdalen IL og Hessjøen hytteforening

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget gir Hessdalen idrettslag dispensasjon fra forskrift om Øyungen landskapsvernområde § 3 punkt 1 for klopping av tursti langs Hessjøen.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget avslår gravearbeid, grøfting og sletting av terreng i forbindelse med omsøkte tilretteleggingstiltak.

Vilkår:

1. Dispensjonen gjelder angitte strekninger i søknaden, der det er mulig å anlegge gangbaner/klopper. Med gangbaner/klopp forstås parallelle og langsgående, grove planker eller toppbord av trevirke som ligger på tvers av lengderetningen.
2. Målsatte tegninger/skisse av liten gangbru over bekk, angitt i punkt B i vedlagt kart, skal godkjennes av nasjonalparkstyret.
3. Det skal brukes malmfuru eller annet lignende ikke-impregnert/behandlet trevirke.
4. Gangbanene må legges slik at det ikke leder eller demmer opp sigevann og forårsaker drenering av myr.
5. Materiale o.l. som blir til overs etter arbeidet er gjennomført, skal tas med ut av verneområdet.
6. Dersom det oppstår skader på vegetasjon og terreng er tiltakshaver ansvarlig for utbedring.
7. Det bes om en kort rapport om når tiltaket er utført

Det anbefales å ta i bruk tilgjengelig veileder for gangbaner i regi av [Miljødirektoratets – stiskule](#)

Eierforhold med drift- og vedlikeholdsansvar avklares mellom Statskog SF som grunneier og Hessdalen Idrettslag som tiltakshaver jfr. Statskogs brev, datert 27.02.2025.

Hjemmel:

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48. Avslaget er gitt med hjemmel i forskrift for Øyungen landskapsvernområde § 3, punkt 1.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at stien ved Hessjøen er i tråd med generelle retningslinjer for tilrettelegging i besøksstrategien for verneområdene for Forollhogna. Klopping er et godt alternativ for å håndtere utfordringer knyttet til slitasje på terrenget. Klopper er kanaliserende, samtidig som de bidrar til å ivareta terrenget, dersom de legges på en måte som fremmer bruk. Med de vilkår som er satt vil ikke tiltakene være i strid med verneformålet eller at verneverdiene over tid blir vesentlig negativt påvirket.

Av hensyn til både føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens (NML) §9, samt økosystemtilpasning og samlet belastning i NML §10 avlås søknad om sletting, graving og drenering av terreng i forbindelse med tilretteleggingstiltakene. Tiltakene er vurdert til å være i strid med verneformålet, samt påvirke verneverdiene negativt.

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Øyungen landskapsvernområde - søknad om Dispensasjon til brobygging og klopplegging - Hessjøen hytteforening og Hessdalen IL
- 2 Kart.pdf
- 3 Grunneiers tillatelse til å legge klopping på tursti - Hessjøen .pdf

Andre saksdokumenter:

Forskrift om Øyungen landskapsvernområde
Forvaltningsveilder for Øyungen og Ledalen, 2002.

[Besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna](#)

[Miljødirektoratet – naturvennlig ferdsel / Stiskulen / Gangbaner](#)

[ST-sak 26/2020](#)

Saksopplysninger

Arnt Maurbakk, leder i Hessjøen hytteforening søker på vegne av hytteforeninga og Hessdalen idrettslag om tilretteleggingstiltak på tursti langs Hessjøen innenfor Øyungen landskapsvernområde, se søknad vedlagt saken.

Andre saksopplysninger

Arnt Maurbakk og Anders Hegseth presenterte ønsker om forbedring av tursti og fikk besvart spørsmål i forbindelse med et administrativt møte med nasjonalparkforvalter og Holtålen kommune den 17.09.2024. Søker uttrykte at turstien var mye brukt og «enormt populær», og var videre bekymret for at hvis det ikke ble gjort tiltak ville det bli opptrådt og gjørmete/grisete. Det ble også uttrykt at det hadde oppstått parallelle spor/stier som

følge av flere bløtpartier i stien. Det ble under møte uttrykt fra forvalter at søknad med beskrivelser av tiltak med kartoversikt bør foreligge som utgangspunkt for en befaring av stien.

Det ble gjennomført befaring på stien den 08.10.2024 der nasjonalparkforvalter deltok sammen med Statskog v/Kai Børge Amdal, Ålen fjellstyre v/Helene Lillevold, Holtålen kommune v/Olve Morken og Petter Almås, samt hytteforeninga og idrettslaget v/ Arnt Maurbakk og Anders Hegseth. Befaring fant sted før innsendelse av søknad.

Hessjøen hytteforening har stått for merking av sti med informasjon av turbeskrivelse av «Hessjøen rundt», med utgangspunkt fra Båtvika (fig. 1). Ca. 1,5 km av turstien går innenfor Øyungen landskapsvernområde, og det er her det søkes om tiltak.

Figur 1: Turskilt ved Båtvika ved Hessjøen med beskrivelse av "Hessjøen rundt".

Søknaden

Det vises til søknadstekst og kart vedlagt saken.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å:

«ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

Ifølge vernebestemmelsene § 3 punkt 1 er området vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel ... anlegg og faste innretninger ..., ... drenering og annen form for tørrlegging ..., oppfylling, planering og lagring av masse.

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for omsøkte tiltak, må søknaden vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet etter forskrift om Øyungen landskapsvernområde. Søknaden behandles av arbeidsutvalget (AU) for nasjonalparkstyret i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024, kap. 2.2.1.

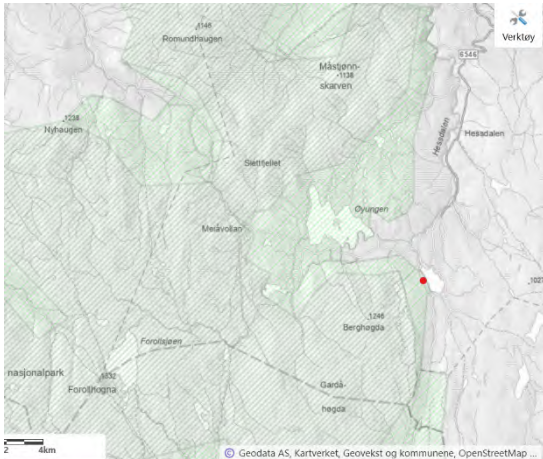
I forhold omsøkt bruk av beltemaskin er det ifølge vernebestemmelsene § 3, punkt 4, motorferdselloven (lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag) som gjelder. Myndigheten etter motorferdselloven er tillagt kommunen. Selve motorferdselen skal derfor ikke vurderes av forvaltningsmyndighet etter verneforskriften, men omsøkte inngrep i landskapet skal vurderes som en dispensasjon etter vernebestemmelsene § 3, punkt 1.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

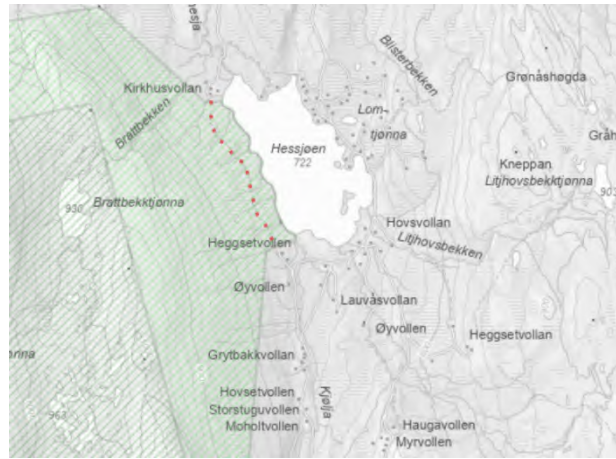
En dispensasjon fra verneforskrift skal vurderes etter **naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12**, som omfatter kunnskapsgrunnlaget (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§10), kostnader ved miljøforringelse (§11) og miljøforvarlig teknikk og driftemetoder (§12).

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad og dialog med tiltakshavere, befaring og karttjenester. Saken er sendt til uttalelse til Statskog som grunneier. Figur 2 og 3 viser plassering av omsøkte tiltak i verneområdekompleset og lokalisering innenfor Øyungen landskapsvernområde. Det er foretatt utsjekk fra Riksantikvaren, artsdata, naturtyper mv. Øyungen og Hessjøen er kartlagt som svært viktig friluftsområdet og som turområdet for hytteområdene i Øyungen og Hessjøen med regional og nasjonal bruk. Det foreligger forvaltningsveileder for Øyungen av 2002, og forvaltningsplan er under pågående revisjon. Det er utarbeidet besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna (2010). Holtålen kommune har utarbeidet plan for friluftslivets ferdselsårer (2024-2028), der Hessjøen rundt er beskrevet i kommunens tiltaksplan for stier.

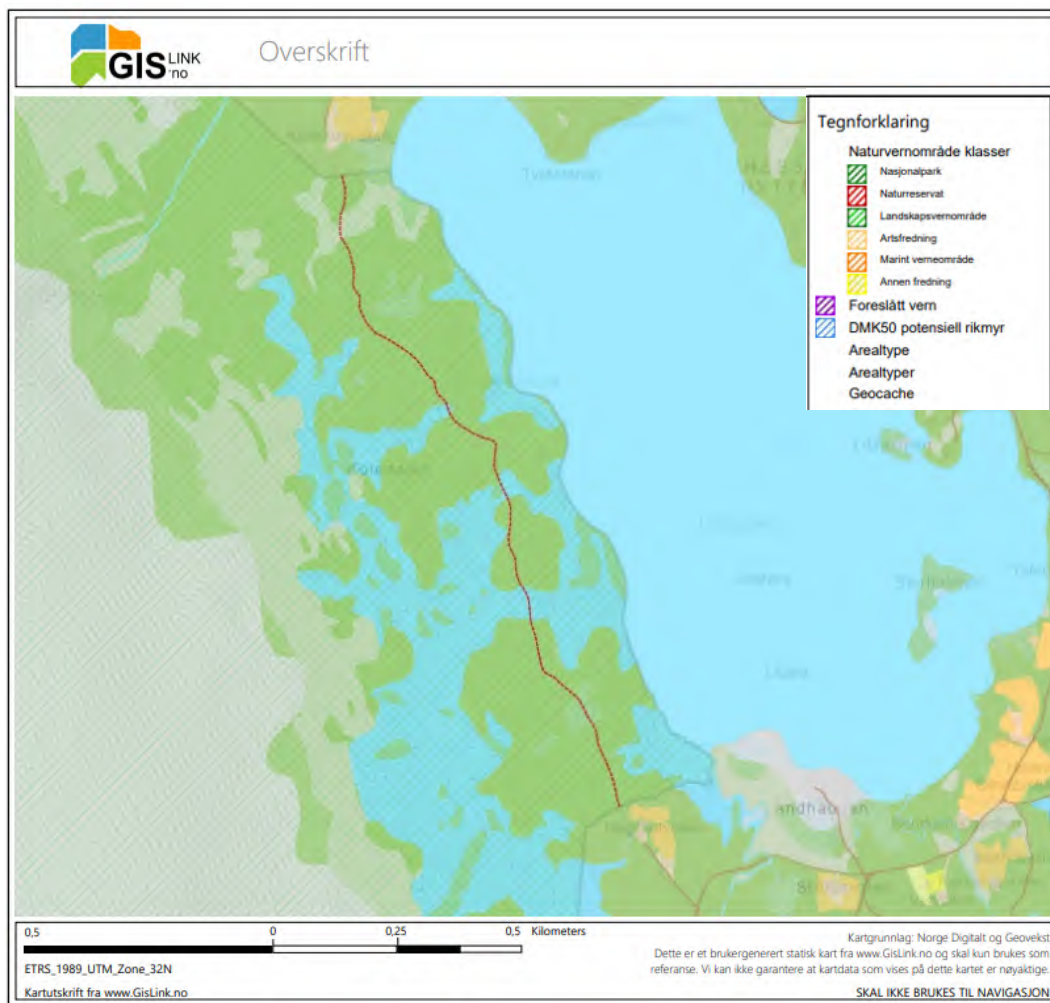
Nasjonalparkstyret har tidligere behandlet søknad og gitt avslag på fremføring av veg til hytte i samme området (ST-sak 26/2020).

Figur 3: Plassering i verneområdekomplekset.

Figur 2: Lokalisering av sti innenfor Øyungen landskapsvernområde.

Figur 4: Ifølge vegetasjonskart er grønne områder kartlagt som blåbærbyrkeskog, og blå områder er kartlagt som grasmyr. Myra lengst nord mot Kjørkusvollen er kartlagt som rismyr (lys-grønn).

Området på vestsiden av Hessjøen fremstår som et relativt uberørt område mellom setrene Heggsetvollen i sør og Kjørkusvollen i nord. Hessjøen rundt er en del av en opprinnelig gammel sti som ble benyttet av seterbrukene. Det er ikke registrert truede eller sårbare arter eller kulturminner som berøres direkte av selve stien. Ifølge

vegetasjonskart går stien primært gjennom blåbærbjørkeskog og grasmyr. Grasmyrene er kartlagt som potensiell rikmyr (fig. 4).

I besøksstrategien for Forollhogna er det flere steder tydeliggjort hvordan man ønsker å skjerme sentrale fjellområder med ønske om å tilrettelegge og informere om turer og gode opplevelser i randsona og i seterdalene der forholdene til de ulike interesser er avklart på forhånd. Videre beskriver besøksstrategien at tilrettelegging for økt ferdsel i verneområdene ikke må føre til ulempe for seterdrift og beitebruk.

Miljødirektoratet har utarbeidet egen veileder om gangbaner, også kalt klopp eller klopplegging ([Veileder Gangbaner](#)).

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være godt nok kjent til å behandle søknaden (§§ 8-9 NML).

Den delen av stien som går gjennom landskapsvernområdet, går gjennom delvis bjørkeskog og myrterreng, med en østvendt helling som drenerer ned mot Hessjøen. I perioder med mye nedbør vurderes det at deler av stien, spesielt i- og i overgangene til myrområdene, kan bli relativt bløte. Under befaring observerte nasjonalparkforvalter at det var tendenser til at stien hadde utvidet seg med flere sidespor, samt at det på enkelte plasser var opptrådd (fig. 5).

Figur 5: Bilder fra befaring 08.10.2024.

Omsøkte tiltak med klopping vurderes i utgangspunktet å være et godt alternativ for utfordringer knyttet til terrengslitasje, særlig i bløte områder. Klopping kan være kanaliserende, samtidig som de bidrar til ivaretagelse av terrenget, dersom de legges på måte som fremmer faktisk bruk. En klopp vurderes også å være et reversibelt inngrep. Basert på de generelle retningslinjene for tilrettelegging av ferdsel i besøksstrategien for Forollhogna, vurderes turen rundt Hessjøen i samsvar med disse retningslinjene. Ved mer tilrettelegging, kan det også forventes økt bruk av området. Omsøkte tiltak om klopping av stien vurderes derfor å kunne aksepteres. Nasjonalparkforvalter skulle helst sett at det forelå en mer detaljerte søknad, noe som ble uttrykt under møte og befaring. I en slik type søknad er «ei lita bru» vanskelig å vurdere, uten at det foreligger en mer detaljert beskrivelse eller skisser. Nasjonalparkforvalter ser det derfor hensiktsmessig at det settes vilkår om målsatte skisser av bru, slik at det ikke oppstår uklarheter i hva det gis dispensasjon til. Av hensyn til § 12 i NML settes det vilkår om at det ikke skal brukes

impregnert eller behandlet trevirke. Malmfuru vil være å foretrekke, men er ikke et krav. Videre vurderes søknad som et betydelig tilretteleggingstiltak i forhold til hva som er situasjonen i dag, og da med tanke på terrengbearbeidelse - tilpasse/ slette terreng, samt grøfting for drenering av vatn ved hjelp av minigraver.

En stitilrettelegging bør skje med utgangspunkt på naturens premisser og ikke gå på bekostning av naturverdier. Derfor vurderes omsøkt graving/drenering og sletting av terreng som drastiske for omsøkt stitilrettelegging, spesielt av hensyn til at man er innenfor et verneområde. Av vegetasjonskart fremstår de sentrale myrene som potensiell rikmyr. Selv om myrene ikke er systematisk kartlagt, er det ikke urimelig å anta at disse kan inneholde rikmyrsarter. Myrer er høyt verdsatte naturtyper på grunn av deres betydelige økosystemtjenester, biologiske mangfold og karbonlagringsevne. Bevaring av myr har fått et økt fokus, samt at myrrestaurering er et høyt prioritert tiltak i verneområdeforvaltningen.

Det vurderes derfor motstridende å gi dispensasjon for denne delen av søknaden, med risiko for skader på verneverdier. Av hensyn til både føre-var-prinsippet i NML §9, NML §10, samt presedens for tidligere behandlede saker bør sletting, graving, grøfting avslås.

Det bør derfor vurderes å iverksettes andre tiltak for å se på alternativer, uten at dette fremgår av søknad. Andre tiltak kan f. eks være å legge om stien på vesentlige utfordrende partier, bruk av «stepstones», større tråkkesteiner av naturstein, o.l. som i større grad hensyntar terrenget og behovet for inngrep i naturlandskapet.

Nasjonalparkforvalter ser det som utfordrende å vurdere hva som ligger i beskrivelser som «en perfekt tursti» i søknad. Ved å legge til rette for ferdsel i landskapet og i de naturtypene som er representert i området, ligger det også en forventning om at tilretteleggere og turfolk som benytter seg av området tilpasser seg etter landskap, vær- og føreforhold.

Statskog SF har i sitt hørings svar vist til at saken har vært sendt til fjellstyret, der fjellstyret er positivt til klipping og at de vurderer ikke dette som vesentlig skade på bruksrettene. Fjellstyret er imidlertid bekymret for bruk bruken av gravemaskin. Statskog som grunneier tillater ikke bruk av gravemaskin til grøfting av stien. Av hensyn til NML § 11 har Statskog SF, som grunneier jf. hørings svar, stilt vilkår om at det inngås en avtale om turstien. Statskog har besvart Hessdalen Idrettslag, og nasjonalparkforvalteren forholder seg derfor til idrettslaget som ansvarlig tiltakshaver i søknaden. Dersom det oppstår skader på vegetasjon og terreng som følge av de omsøkte tiltakene, skal disse dekkes av tiltakshaver. Det settes derfor vilkår om at tiltakshaver er ansvarlig for utbedring dersom slike skader oppstår.

Samlet vurdering

Det er i vurderingen lagt vekt på at stien ved Hessjøen er i tråd med generelle retningslinjer i besøksstrategien for verneområdene for Forollhogna, der tilrettelegging for ferdsel kan aksepteres. Klipping vurderes som et godt alternativ for å håndtere utfordringer knyttet til terrenglitasje, fungerer kanaliserende og bidrar samtidig til å ivareta terrenget, forutsatt at de legges på en måte som fremmer bruk. Med de vilkår som er satt vil ikke tiltakene være i strid med verneformålet eller at verneverdiene blir negativt påvirket i vesentlig grad.

Av hensyn til både føre-var-prinsippet i NML §9, samt økosystemtilpasning og samlet belastning i NML §10 avlås søknad om sletting, graving og drenering av terreng i forbindelse med tilretteleggingstiltakene. Tiltakene er vurdert til å være i strid med verneformålet, samt påvirke verneverdiene negativt.

Fra: Arnt[armaur@online.no]
Sendt: 01.12.2024 23:41:46
Til: Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]
Tittel: VS: Søknad på legging av klopper på en tursti.

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Arnt](#)
Sendt: søndag 1. desember 2024 kl. 23.33
Til: post@statsforvalteren.no; hans.bull@statsforvalteren.no
Kopi: alen@fjellstyrene.no; [Olve Morken](#); [Kai Børge Amdal](#)
Emne: Søknad på legging av klopper på en tursti.

Jeg viser til befaring av det aktuelle området, 08.10. d.å. (vestsia av Hessjøen).
Med på befaringen var statskog, Ålen fjellstyre og repr. Fra nasjonalparkstyret.

Hessjøen hytteforening og Hessdalen il søker herved om å legge klopper samt bygge ei lita bru på den aktuelle turstien.

Pkt. A. Noe skrått terreng, i myra, men muligheter for klopping er mulig.

Pkt. B. Her er en bekk som har en dybde på ca. 1.m. Vi tenker her å bygge ei lita bru på en høyde på ca. 50cm fra vannkilden og opp. Dette for at vannet i bekken skal få rikelig plass. Myra er ca. 96m. Noe skrått terreng her, slik at en her må ta i bruk beltemaskin for noe graving og sletting av terrenget. Ikke mulig å legge klopper her slik som terrenget er.

Pkt. C. Myr på en lengde på ca. 45m. mulig å legge klopper uten inngrep i naturen.

Pkt. D. Her er myra noe skrå, slik at det er vanskelig med klopping – noe grøfting må til her.

Pkt. E. Her er myra bløt og meget skrått terreng – noe grøfting må til her.

Pkt. f. Noe bløt myr, men ikke alt for skrått – mulig å legge klopper uten å berøre naturen.

Pkt. G. Kort myr på ca. 11m. – meget bløt – noe skrått – men mulig å legge klopper.

Klopper til matriell er tenkt hvit trevirke med en bredde på ca. 40cm. Og med en lysåpning på ca. 4.cm.

Løypa er ca. 6 km. Så mye av løypa er per i dag meget fin, som går både etter veg og mye skogområder.
Med andre ord er det lite som må gjøres for å få til en perfekt tursti.

Løypa er enormt populær på sommers tid, da den brukes både av barnefamilier, og ellers folk i voksen alder.

Hessjøen hytteforening og Hessdalen IL samarbeider på denne løypa, og vi søker herved om tillatelse om å legge ned klopper på de angitte plasser, samt noe gravearbeid med beltemaskin.

Slik som det i dag fungerer, blir stien og det aktuelle området bare bredere og terrenget svartere – dette ønsker vi nå å få slutt på.

Håper på positiv tilbakemelding fra dere.

MVH

Arnt Maurbbakk. Leder i Hessdalen IL, og leder i Hessjøen hytteforening.

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: maurbakk@kmmail.no

Sendt: søndag 1. desember 2024 kl. 22.46

Til: armaur@online.no

Emne: Message from KM_C224e

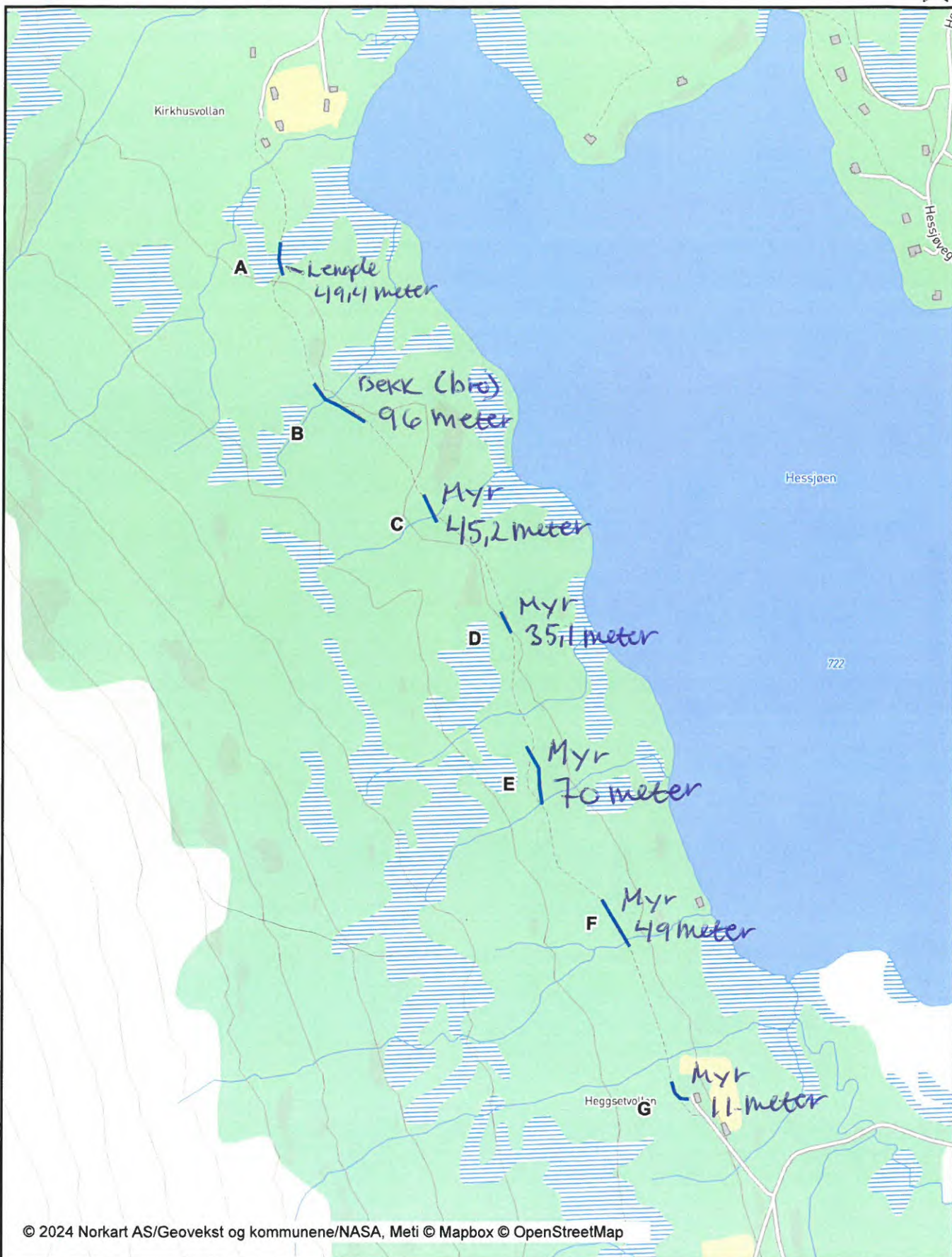

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 05.11.2024

Målestokk: 1:7500

Koordinatsystem: UTM 32N

© 2024 Norkart AS/Geovekst og kommunene/NASA, Meti © Mapbox © OpenStreetMap

Det tas forbehold om riktigheten eller fullstendigheten av opplysningene i dette dokumentet. Det kan ikke rettes krav som følge av at disse opplysningene benyttes som grunnlag for beslutninger.

Hessdalen idrettlag
Arnt Maurbakk

Vår ref.
25/318- 4

Deres ref.

Vår dato
27.02.2025

Vår saksbehandler
Kai Børge Amdal
907 26 191, kba@statskog.no

Grunneiers tillatelse til å legge klopping på tursti - Hessjøen

Viser til søknad datert 1. desember om tillatelse til å legge klopping på tursti ved Hessjøen.

Statskog SF gir med dette grunneiers tillatelse til å legge klopping på tursti, samt etablere bru over bekk slik det er beskrevet i søknaden. Foretaket tillater ikke bruk av gravemaskin til grøfting av stien. Statskog SF setter som vilkår at det skrives en avtale om turstien.

Det ble gjennomført en befaring langs traseen 8. oktober 2024, der representanter fra Hessdalen idrettslag, Holtålen kommune, Ålen fjellstyre og Statskog SF deltok.

Statskog har sendt søknaden til Ålen fjellstyre for uttalelse. Fjellstyret er positiv til klopping av av stien og vurderer dette til ikke å være til vesentlig skade for bruksrettene. Fjellstyret kommenterer også at de er beymret for bruken av gravemaskin, da dette kan gi stor skade på terrenget.

Statskog SF synes det er positivt at idrettslaget ønsker å klopplegge stien, og anlegge bru over bekk, da dette vil føre til mindre slitasje på sikt. Foretaket er derimot skeptiske til å benytte gravemaskin for å grøfte myr på deler av strekningen, da dette både kan føre til ødeleggelser i terrenget, samt at grøftingen vil kunne endre vegetasjonen. Enkle terrengtilpasninger for å forankre kloppingene og brua tillates, men må utføres uten gravemaskin.

Med hilsen

Kai Børge Amdal
eiendomskonsulent

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG Postboks 2600
Ålen fjellstyre

7734

STEINKJER

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/14882

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	6/2025	11.03.2025

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om takoverbygg på seterstue i Kløftåsen, Os kommune

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget avslår søknaden fra Randi Brænd og Tore Grue om dispensasjon fra forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde for oppføring av takoverbygg på seterstuen på gnr./bnr. 131/18 i Kløftåsen i Os kommune.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde § 3 punkt 1.

Begrunnelse:

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven § 48 første ledd om dispensasjon fra vernevedtak.

Forvaltningsmyndigheten er klar på at det er viktig at bygningsmiljøene i seterdalene ivaretas, vedlikeholdes og brukes på en slik måte at verneverdiene opprettholdes i landskapsvernområdene. Dette omfatter at også nye byggetiltak må tilpasse den lokale byggeskikken med hensyn til både utforming og størrelse av bygninger.

Det omsøkte byggetiltaket vurderes ikke å være i tråd med tradisjonell byggeskikk for seterbebyggelsen og takoverbygget vil virke dominerende på seterstua som allerede er forholdsvis stor.

Med bakgrunn i tilgjengelig kunnskapsgrunnlag om verdiene knyttet til bygningsmiljø og lokal byggeskikk, og faglige råd fra kulturminneforvaltningen i Innlandet fylkeskommunen, avslår forvaltningsmyndigheten for landskapsvernområdet en dispensasjon fra verneforskrift for omsøkte byggetiltaket.

Det er i avgjørelsen lagt vekt på den samla belastningen på byggeskikken for seterbebyggelsen, og den negative presedensvirkningen ved å tillate dette byggetiltaket.

Vurderinger av presedensvirkninger gjelder for både Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde og andre verneområder i Forollhogna, samt andre områder med tilsvarende verneformål og -bestemmelser.

Viser til utredninger i saksframlegget for bruk av hjemmelsgrunnlag og vurderinger etter naturmangfoldloven.

Saksdokumenter (følger saken)

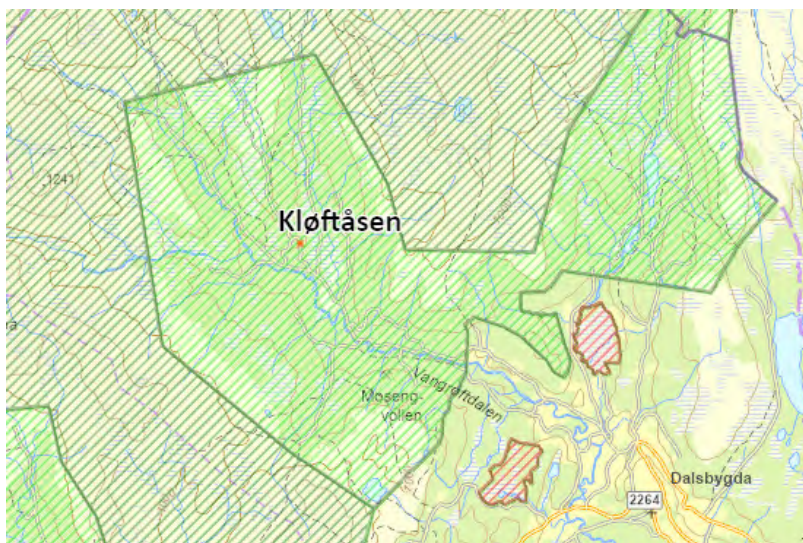
- 1 Oversender søknad til behandling.pdf
- 2 Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett.pdf
- 3 Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett takoverbygg seterhus Kløftåsen.pdf
- 4 Kulturminnefaglig vurdering av søknad om fasadeendring på sæter i Kløftåsen 87 gnr_bnr. 131_18 – Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde – Os kommune.pdf

Andre saksdokumenter:

1. [Forskrift](#) om Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde.
2. [Forvaltningsplanen](#) for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, 2004.
3. [Byggeskikkveileder](#). Bygninger i seterlandskapet. Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.
4. Om UKL Vangrøftdalen-Kjurrudalen og Verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensens, Os kommune sine nettsider [her](#) .
5. Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Hedmark, [Rapport](#) Riksantikvaren, 2024.

Saksopplysninger

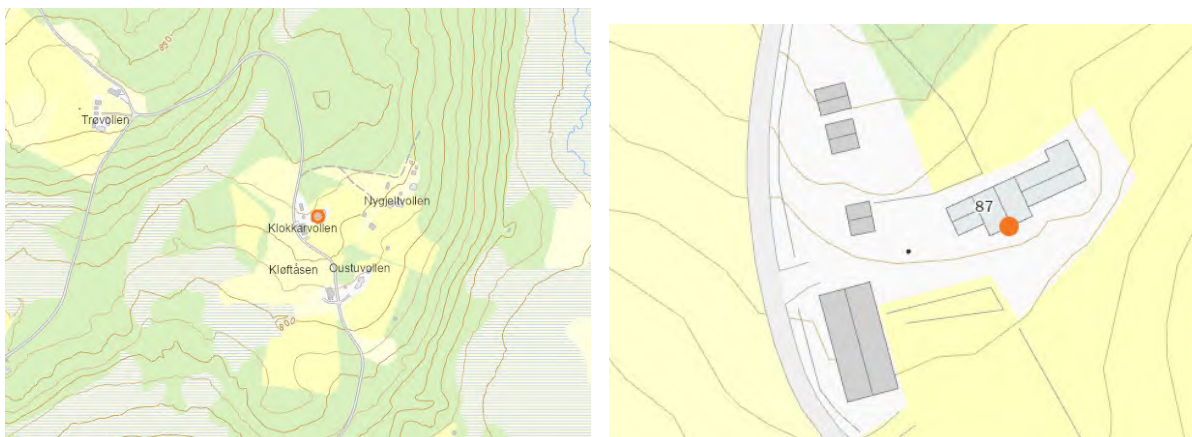
Os kommune har oversendt en søknad om byggetiltak på seterbygning i Kløftåsen innenfor Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde for behandling etter verneforskrift, jf. saksdokument 1.

Kartutsnitt som viser beliggenheten for setra i Kløftåsen setergrend innenfor Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde

Søknaden

Randi Brænd og Tore Grue søker om takoverbygg på seterstue gnr./bnr. 131/18 i Kløftåsen i Os kommune.

Kartutsnitt som viser setergrenda i Kløftåsen, og setertuner på gnr./bnr. 131/18

Utklipp fra søknaden, jf. s. 2 i saksdokument 2:

Vi trenger et takoverbygg over inngangsdøra på setra vår på Kløftåsen.

Arkitekt Birgit W. Berg har tegnet skisser/mulig løsning for oss, som vi ønsker å følge.

Vi driver med aktiv setring, og ønsker ikke å hyttifisere setra vår, men trenger en praktisk løsning på et problem som er uheldig både for bygningen og for bruken av den som grunnlag for vår virksomhet.

Slik det er i dag er døra veldig utsatt for vind og vær, og denne slites, samtidig som regn og snø delvis trenger inn i gangen. Det er heller ingen steder å sette fra seg fjøsstøvler m.m. utenfor døra uten at det kan regne oppi.

Som vedlagte tegninger viser ønsker vi et takoverbygg på 3,3 m bredde (over inngangsdør og vindu), og maks. 1,5 m lengde (over dagens trapp).

Opplysninger fra søknaden, jf. saksdokument 3.

Eksisterende seterstue: ca. 99 m² BYA

Påbygg/takoverbygg: 5 m² BYA + ny trapp

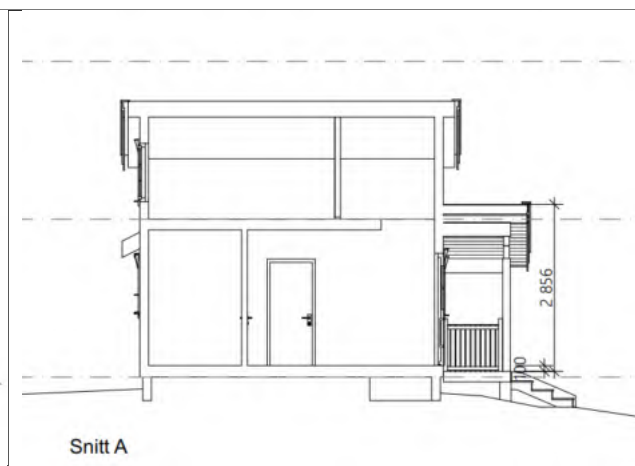
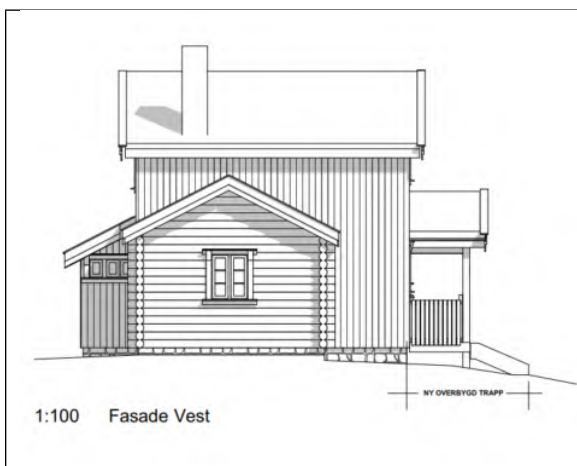
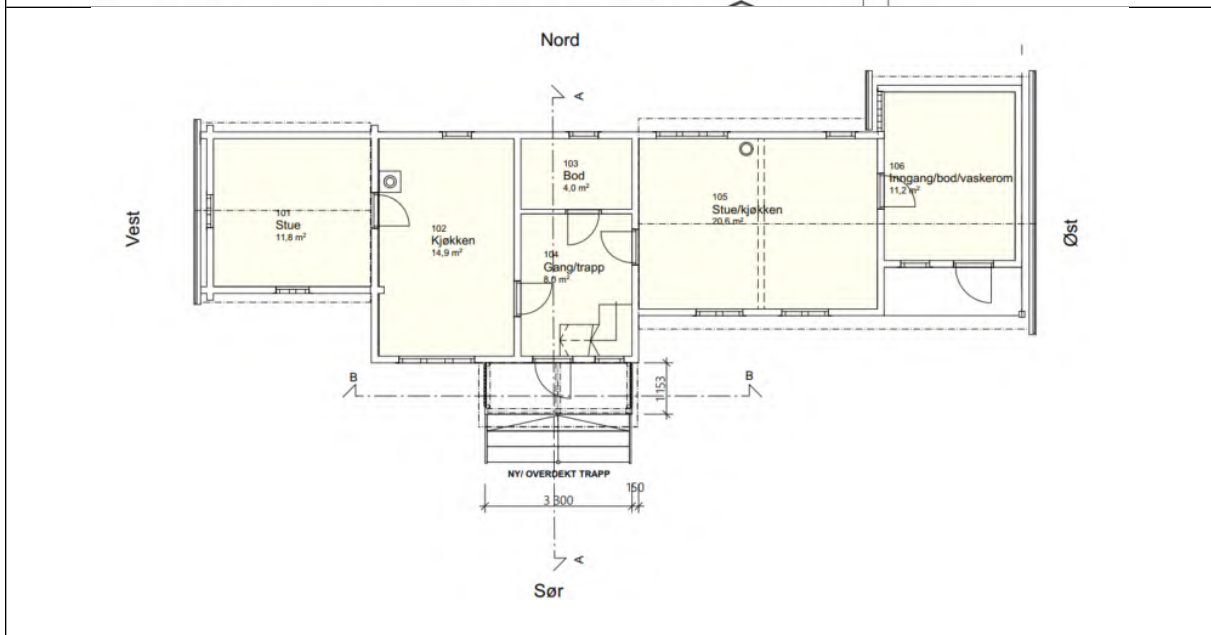
Sum nytt bebygd areal: 104 m² BYA

Seterhuset inngår i tradisjonell setring.

Alle fasadetegninger, snitt-tegninger og situasjonsplaner legges fram i sin helhet da formatet gjør at de ikke kommer riktig fram som vedlegg i saken. Det er tas derfor noen utsnitt av fasadetegninger, snitt og situasjonsplan inn i saksframlegget her.

Utsnitt av fasadetegninger av seterstuen:

Prosjekt: Seterhus i Kløftåsen, tilbygg		Kontroll prosjekt	
Tilskjever: Randi Brænd og Tore Grue Vangrefeltdalsveien 41 2552 Dalebygda		Sign.: Utbet:	Kontroll: utbet:
Prosjektansvarlig: Norconsult Norge AS Brattippen 13 2550 Os i Ø.		Gnr./Bnr./Festn.: 131/18	
© Alle rettigheter tilhører utøvere for prosjektering, kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke.		Dato: 2024-11-21	
Tegning: Situasjonsplan		Målestokk: 1:300, A3	Rev.: A10-01

Bilde av seterstuen
 gnr./bnr. 131/18 i
 Kløftåsen

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkforvalter har sendt søknaden oversendt Innlandet fylkeskommune for kulturminnefaglig vurdering, hvor følgende konklusjon med begrunnelse gis, jf. saksdokument 2:

Konklusjon

Innlandet fylkeskommune anbefaler ikke at det foreslåtte takoverbygget tillates bygget.

Begrunnelse for vår konklusjon

Innenfor landskapsvernområdet skal tiltak på seterbebyggelsen tilpasses den tradisjonelle byggeskikken i området. I henhold til byggeskikkveilederen for Forollhogna har seterstuene i området tradisjonelt ikke hatt takoverbygg. En del av setrene har fått mindre takoverbygg i nyere tid. Denne utviklingen bidrar til å endre bygningsmiljøet i setertraktene mer i retning av hytter, noe som fylkeskommunen mener bør begrenses. Den omsøkte seterstua består av flere sammensatte volum. Det planlagte takoverbygget skal plasseres på en del som allerede er fremtrukket fra resten av bygningen. Dette bidrar til å gi takoverbygget en dominerende virkning og skaper et noe overfylt fasadeuttrykk. På bakgrunn av at tiltaket ikke er i tråd med den tradisjonelle byggeskikken og vil ha en dominerende virkning på seterstua anbefaler fylkeskommunen at takoverbygget ikke tillates.

Videre gis det følgende beskrivelser til denne seterstuen i Kløftåsen på gnr./bnr. 131/18 i Os kommune:

Dette vet vi om kulturminnet/kulturmiljøet

Den eldste delen av seterstua er i henhold til SEFRAK-registeret og årstall i huset oppført i 1752. Stua skal ha blitt ombygd flere ganger, deriblant i 1946 da stua ble snudd. Stua framstår i dag som et kaffekvernhus – ei stue som er forlenget i lengden og bygd på et tverrøstet loft over midten av bygningen. Hustypen regnes som en truet bygningstype i henhold til Fylkesdelplan for kulturminner i Hedmark fra 2005.

Eiendommen ligger innenfor Vangrøftdalen Kjurrudalen Landskapsvernområde hvor kulturminner og seterbebyggelse er en del av formålet i verneforskriften. Området er også definert som utvalgt kulturlandskap i jordbruket og et av Riksantikvarens utvalgte kulturlandskap av nasjonal interesse.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I forskrift om Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde heter det i § 2 om formål med opprettelsen av verneområder er:

«å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

I nevnte forskrift [§ 3 vernebestemmelsene](#) heter det at «området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, ... riving av eldre seterbebyggelse, mm. Opplistingen er ikke uttømmende».

Videre heter det i nevnte forskrift [§ 5 eventuelle unntak etter søknad](#) at «når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk.

2. Ombygginger og restaureringer av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring.
  3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
- ...

Forvaltningsplanen for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde gir nærmere beskrivelse og konkretisering av hvordan bestemmelsene i verneforskriften skal forstås og praktiseres. Forvaltningsplanen gir føringer og retningslinjer for hva som kan tillatelse etter § 5 «uten at det strider mot formålet og når særlig grunner taler for det». I kap.4.2 om oppføring av nybygg og tilbygg framgår det at byggetiltak på seterhus på seter i drift er særlig knyttet næringsmessige behov, og det gis bl.a. føringer om størrelse på seterhus hvor bebygd areal (BYA) ikke skal overstige 60 m² mm. Videre framgår det at tilbygg til seterhus dreier seg om *påbygging* av bygninger med føringer om at samlet BYA kan utgjøre 60 m². Byggetiltak som takoverbygg, plattinger, terrasse, veranda etc. er ikke å regne som *tilbygg* etter verneforskriften § 5 punkt 3, og søknaden må behandles etter naturmangfoldloven § 48 som dispensasjon fra vernevedtak.

Byggeskikkveileder - Bygninger i seterlandskapet.

Byggeskikkveilederen for seterbebyggelsen i verneområdene i Forollhogna gir en beskrivelse av stedegen, lokal byggeskikk, og noen råd og veiledning i forhold til nye byggetiltak.

På sidene 13 og 14 er **takoverbygg** gitt en beskrivelse, og her står følgende:

«Hovedregelen for seterstuer er at de ikke har overbygd inngang. Vi ser likevel en del eksempler på at det er bygd et kort tverrøste over inngangsdøra. Disse er i hovedsak av nyere dato og endrer noe av det enkle, knappe uttrykket på seterstuene.»

«Enkelte steder er det kun laget et tverrøste over inngangsdøra, men uten at det stikker lengre ut enn hovedtaket. På den måten unngikk man takdrypp ved inngangen.»

Byggeskikkveilederen viser til noen eksempler med bilder og kommentarer, og legger her inn et par eksempler selv om dette er takoverbygg på en-etasjes seterstuer og derfor ikke direkte sammenlignbare med søknaden:

4. I dag ser vi stadig flere og større overbygg ved inngangen til seterstuene. Mange har treplattning i stedet for steinheller. Dette er med på å endre seterbebyggelsen og bør begrenses.

Videre er det beskrevet at «kaffekvernhus» ikke er en utberedt bygningstype i seterdalene, rundt Forollhogna, men at det finnes noe få eksempler i Dalsbygda.

Naturmangfoldloven (NML)

Det er ikke hjemmel i verneforskrift for omsøkte byggetiltak, og søknaden må vurderes etter naturmangfoldloven § 48 om dispensasjon fra vernevedtak hvor det i første ledd heter at «forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom *det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert *virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene*, og hvilken vekt det er lagt på dette.

En dispensasjon etter NML § 48 skal også vurderes etter NML §§ 8-12, som omfatter kunnskapsgrunnlaget (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§10), kostnader ved miljøforringelse (§11) og miljøforvarlig teknikk og driftemetoder (§12).

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet etter forskrift om Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde.

Søknaden behandles av arbeidsutvalget (AU) for nasjonalparkstyret i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024, kap. 2.2.1: «Behandle søknader etter verneforskriftene og naturmangfoldlovens § 48 hvor myndighet som ikke er delegert til forvalter og hvor tillatelse ikke vil være av stor negativ påvirkning for verneverdiene. Vedtaket skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene, og være enstemmig. Dersom vedtaket ikke er enstemmig, skal saken behandles av nasjonalparkstyret.»

Med erfaringer fra tidligere type byggesaker som nasjonalparkstyret har behandlet, legges denne byggesaken fram for arbeidsutvalget for behandling. Arbeidsutvalget kan likevel vurdere om saken er av en slik prinsipiell karakter at den skal legges fram for nasjonalparkstyret for avgjørelse.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8)

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde er vernet med formål å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller. Landskapsvernområdet har flere verdivurderinger med hensyn til verdifulle kulturlandskaps og kulturmiljøet, som utvalgte kulturlandskap (UKL), en del av verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensen, og Riksantikvarens kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA).

Det gir også forvaltningsmyndigheten for landskapsvernområdet et tydelig signal om viktigheten av å ta vare på verneverdiene i natur- og kulturlandskap med verdifulle bygningsmiljø, og at byggetiltak på seterbebyggelse må så langt som mulig tilpasse og følge lokal byggeskikk.

Innlandet fylkeskommune som kulturminnemyndighet opplyser i sin høringsuttalelse at den eldste delen av seterstua er henhold til SEFRAK-registeret og årstall i huset oppført i 1752, men blir ombygd flere ganger og fremstår i dag som et «kaffekvernhus».

Fylkeskommunen skriver videre at *denne hustypen regnes som en truet bygningstype* i henhold til Fylkesdelplan for kulturminner i Hedmark (2005).

Fylkeskommunen anbefaler ikke at det omsøkte takoverbygget tillates bygget, og begrunner dette med at takoverbygget ikke er i tråd med den tradisjonelle byggeskikken og vil ha en dominerende virkning på seterstua.

Føre-var-prinsippet (NML § 9)

Kunnskapsgrunnlaget om bygningsmiljø og byggeskikk anses tilstrekkelig for å kunne behandle søknaden, og føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (NML § 10)

For å ivareta og opprettholde verneverdiene knyttet til kulturlandskapet er det svært viktig at det fortsatt drives setring, slått og beitebruk i seterdalene, og at forholdene legges til rette for aktive seterbruk. I dette ligger det at også seterbebyggelsene skal ivaretas og at nødvendige tiltak for næringsvirksomheten kan tillates innenfor rammene for vernebestemmelsene. Her gir forvaltningsplanen nærmere beskrivelser av hva som er *nødvendige byggetiltak* knyttet til seterbebyggelse for næringsutøvelse, og det gis føringer og retningslinjer for hva som kan tillatelse «uten at det strider mot formålet og når særlig grunner taler for det».

Byggeskikkveilederen for bygninger i seterlandskapet i Forollhogna-området er et hjelpemiddel som forvaltningen bruker i forbindelse med søknader om byggetiltak på seterbebyggelsen. Her beskrives det at *hovedregelen for seterstuer er at de ikke har overbygd inngang*. Det pekes på at det stadig er blitt flere og større takoverbygg på seterstuene, og at dette bidrar til å endre seterbebyggelsen og anbefalingen her er at det «bør begrenses».

Det omsøkte byggetiltaket oppfattes ikke som nødvendig for næringsutøvelse. Det er en forståelse for at ytterdøra på tappa er utsatt for vær og vind, og at regn og snø trenger inn i gangen.

Plantegning av 1. etasje, som følger med søknaden, viser at den østlige delen av seterstua inneholde egen inngang til bod/vaskerom hvor inngangspartiet her er trukket inn i bygningen og dermed skjermet for vær og vind. Det fremgår imidlertid ikke noe mer av søknaden om hvorfor denne delen av seterhuset ikke kan benyttes for å imøtekomme behovet for skjul for «fjøsstøvler». I søknaden er det oppgitt at seterstua er inntil 99 m² BYA, og ved det omsøkte byggetiltaket på ca. 5 m² BYA vil det samlede bebygde arealet for seterstua bli 104 m² BYA, som da vurderes å være forholdsvis stort. Ved å tillate et takoverbygg som øker det totale bebygde arealet på seterstua vil det kunne bidra til gradvis økning i det bebygde arealet på seterbebyggelsen som i utgangspunktet har vært små seterhus med enkel og nøktern utforming. Dette vurderes å være en uheldig utvikling hvor verneformålet settes til side.

Kostnader ved miljøforringelse (NML § 11)

Dersom det oppstår skader på naturmiljø i forbindelse med byggetiltak, må kostnader for oppretting dekkes av tiltakshaver. Et vilkår som settes i byggesaker et at bygningsavfall skal fraktes ut av verneområdet og deponeres på forskriftsmessig vis for å unngå forurensing. Vurderinger etter denne paragrafen kommer i ikke til anvendelse her.

Miljøforvarlig teknikk og driftemetoder (§12)

Ved vurderinger av alle byggetiltak settes vilkår om materialvalg, fargevalg mm. slik at tilbygget blir en naturlig del av bygget, men kommer ikke til anvendelse her.

Presedensvirkninger (NML § 48)

Det stilles krav til at forvaltningsmyndigheten skal vise *virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene*, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Vurderinger av presedensvirkninger gjelder for både Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde og andre verneområder i Forollhogna, samt andre områder med tilsvarende verneformål og -bestemmelser.

Forvaltningsmyndigheten er klar på at det er viktig at bygningsmiljøene i seterdalene ivaretas, vedlikeholdes og brukes på en slik måte at verneverdiene opprettholdes i landskapsvernområdene. Dette omfatter at også nye byggetiltak må tilpasse den lokale byggeskikken med hensyn til både utforming og størrelse av bygninger.

Det omsøkte byggetiltaket vurderes ikke å være i tråd med tradisjonell byggeskikk for seterbebyggelsen og takoverbygget vil virke dominerende på seterstua som allerede er forholdsvis stor.

Samlet vurdering

Med bakgrunn i tilgjengelig kunnskapsgrunnlag om verdiene knyttet til bygningsmiljø og lokal byggeskikk, og faglige råd fra kulturminneforvaltningen i Innlandet fylkeskommunen, avslår forvaltningsmyndigheten for landskapsvernområdet en dispensasjon fra verneforskrift for omsøkte byggetiltaket.

Det er i vurderingen lagt vekt på den samla belastningen på byggeskikken for seterbebyggelsen, og den negative presedensvirkningen ved å tillate dette byggetiltaket.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår saksbehandler: Ole Erik Feragen   Vår ref.: 24/2983 - 2   Deres ref.:   Vår dato: 09.12.2024

Oversender søknad til behandling

Tiltak: Oppføring av takoverbygg, Kløftåsen 87 - Vangrøftdalen
Byggested: Gbnr: 131/18, Os kommune
Tiltakshaver: Tore Grue

Os kommune har mottatt søknad om oppføring av takoverbygg i Kløftåsen 87, Vangrøftdalen.

Ber om at dere tar saken opp til behandling.

Se vedlagte søknad.

Med hilsen

Ole Erik Feragen
Byggesaksbehandler

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

Fasader

Plan 1-etg

Situasjonsplan

Snitt A og B

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett takoverbygg seterhus Kløftåsen

IMG7155

Emne: Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

Kopi: Tore Grue <toregrue70@gmail.com>

Til: Ole Erik Feragen <ole.feragen@os.kommune.no>, OS Postmottak
<postmottak@os.kommune.no>

Sendt: 04.12.2024 22:52:42

Fra: Randi <randi@fjellfolge.no>

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er, og at innholdet er trygt.

Hei

Oversender søknad om tillatelse uten ansvarsrett, med vedlegg/tegninger utarbeidet av B. W. Berg ved Norconsult.

Dersom noe er mangelfullt eller uriktig utfylt ber vi om at vi blir kontaktet snarest.

Med hilsen

Randi Brænd og Tore Grue

Hei! 😊

Beklager sen tilbakemelding.

Det er søknadspliktig siden det skal bygges innenfor Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde.

Du kan sende ved den redegjørelsen du skrev i eposten, samt legge ved tegningene, og i tillegg fylle ut vedlagte skjema. Deretter sender du dette inn til oss i Os kommune for behandling. Det er ikke nødvendig med nabovarsel.

Søknaden går da videre til behandling hos Nasjonalparkstyret for Forollhogna i første omgang. Når det foreligger vedtak derifra behandles søknaden som byggesøknad i Os kommune.

Du kan sende inn søknaden til postmottak@os.kommune.no eller eventuelt levere den fysisk på servicetorget på kommunehuset.

Håper dette var til hjelp, og bare ta kontakt dersom du har ytterligere spørsmål! 😊

MVH

Ole Erik Feragen

Os kommune

----- Videresendt melding -----

Fra: Randi <randi@fjellfolge.no>
Dato: 21. november 2024 kl. 22.01.34 +01.00
Emne: Ombygging av seter i Kløftåsen, byggemelding/søknad?
Til: OS Postmottak <postmottak@os.kommune.no>

Hei

Vi trenger et takoverbygg over inngangsdøra på setra vår på Kløftåsen.

Arkitekt Birgit W. Berg har tegnet skisser/mulig løsning for oss, som vi ønsker å følge.

Vi driver med aktiv setring, og ønsker ikke å hyttifisere setra vår, men trenger en praktisk løsning på et problem som er uheldig både for bygningen og for bruken av den som grunnlag for vår virksomhet.

Slik det er i dag er døra veldig utsatt for vind og vær, og denne slites, samtidig som regn og snø delvis trenger inn i gangen. Det er heller ingen steder å sette fra seg fjøsstøvler m.m. utenfor døra uten at det kan regne oppi.

Som vedlagte tegninger viser ønsker vi et takoverbygg på 3,3 m bredde (over inngangsdør og vindu), og maks. 1,5 m lengde (over dagens trapp).

Vi lurer på om dette er et søknadspliktig tiltak, og i tilfellet; hvilket skjema vi skal bruke.

Hører gjerne og snarlig fra dere.

Hilsen
Randi Brænd og Tore Grue

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-4 og SAK kap. 3
Opplysninger gitt i søknaden eller vedlegg til søknaden vil bli registrert i matrikkelen.

Søkes det om dispensasjon fra plan- og bygningsloven, forskrift eller arealplan?	☐ Ja	☒ Nei
Er det behov for tillatelse/samtykke/uttalelse fra annen myndighet?	☐ Ja	☒ Nei
Hvis ja, så oppfylles ikke vilkårene for 3 ukers saksbehandling, jf. pbl § 21-7 tredje ledd		
Nabovarsling, jf. pbl 21-3, skal være gjennomført før søknaden sendes kommunen. (Blankett 5154, 5155, 5156).		
Foreligger det merknader fra naboer eller gjenboere?	☐ Ja	☒ Nei
Hvis nei på alle spørsmålene over, anses tillatelse gitt tre uker etter at fullstendig søknad er mottatt i kommunen		

Søknaden gjelder					
Eiendom/ byggested	Gnr. / Bnr. / F.nr 131/18	Seksjonsnr. 15446714	Bygningsnr. 15446714	Bolignr. Os	Kommune Os
	Adresse Kløftåsen 87				
Tiltakets art	Mindre tiltak til bebygd eiendom, pbl § 20-4 og SAK kap. 3				
	☒ Tilbygg < 50 m ²	☐ Frittliggende bygning (ikke boligformål) < 70 m ²	☐ Skilt/reklame (SAK10 § 3-1 d)		
	☐ Driftsbygning i landbruket med samlet bruksareal (BRA) mindre enn 1000 m ² , jf. pbl § 20-4 bokstav b) og SAK10 § 3-2				
	☐ Midlertidig bygning/konstruksjon/anlegg (som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år)				
☐ Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet					
☐ Riving av tiltak som nevnt i SAK10 § 3-1					
☐ Oppretting/ending av matrikkelenhet		☐ Grunn-eiendom	☐ Anleggs-eiendom	☐ Festegrunn over 10 år	☐ Arealoverføring
☐ Annet:					
Planlagt bruk/formål		Beskriv Tradisjonell setring			

Arealdisponering							
Planstatus mv.	Sett kryss for gjeldende plan						
	☒ Arealdel av kommuneplan	☐ Reguleringsplan	☐ Bebyggelsesplan				
Navn på plan KP 09, LNFR							
Areal	BYA eksisterende 99	BYA nytt 5	Sum BYA 104	BRA eksisterende	BRA nytt	Sum BRA	Tomteareal
Grad av utnyttning	Vis beregning av grad av utnyttning. Veiledning finnes på www.dibk.no eller kontakt kommunen						
Seterhuset er i dag ca 99 m2, jf. måling i kart. Påbygget er et takutstikk beregnet til 5 m2, som skal plasseres på vegg over eksisterende trapp.							

Plassering			
Plassering av tiltaket	Kan høyspent kraftlinje være i konflikt med tiltaket? ☐ Ja ☒ Nei Vedlegg nr. Q -	Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	
	Kan vann og avløpsledninger være i konflikt med tiltaket? ☐ Ja ☒ Nei Vedlegg nr. Q -	Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	
Avstand	Minste avstand til nabogrense	50	m
	Minste avstand til annen bygning	21	m
	Minste avstand til midten av vei	34	m
Dette skal vises på situasjonsplanen			

Krav til byggegrunn (pbl § 28-1) NB! Fylles kun ut dersom det er relevant for tiltaket		
Flom (TEK10 § 7-2)	Skal byggverket plasseres i flomutsatt område? ☐ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Skred (TEK10 § 7-3)	Skal byggverket plasseres i skredutsatt område? ☐ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Andre natur- og miljøforhold (pbl § 28-1)	Foreligger det vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold? ☐ Nei ☐ Ja Dersom ja, beskriv kompensierende tiltak i vedlegg	Vedlegg nr.

Tilknytning til veg og ledningsnett NB! Fylles kun ut dersom det er relevant for tiltaket		
Adkomst vegloven §§ 40-43 pbl § 27-4	Gir tiltaket ny/endret adkomst ☐ Ja ☐ Nei	Tomta har adkomst til følgende veg som er opparbeidet og åpen for alminnelig ferdsel: ☐ Riksveg/fylkesveg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☐ Kommunal veg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☐ Privat veg Er vegrett sikret ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei
Overvann	Takvann/overvann føres til: ☐ Avløpssystem ☐ Terreng	
<i>Feltene "Vannforsyning" og "Avløp" skal kun fylles ut dersom søknaden gjelder driftsbygning i landbruket eller midlertidige tiltak</i>		
Vannforsyning pbl §§ 27-1, 27-3	Tilknytning i forhold til tomte ☐ Offentlig vannverk ☐ Privat vannverk* * Beskriv ☐ Annen privat vannforsyning, innlagt vann* ☐ Annen privat vannforsyning, ikke innlagt vann* Dersom vanntilførsel forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei	Vedlegg nr. Q –
Avløp pbl §§ 27-2, 27-3	Tilknytning i forhold til tomte ☐ Offentlig avløpsanlegg ☐ Privat avløpsanlegg Skal det installeres vannklosett? ☐ Ja ☐ Nei Foreligger utslippsstillatelse? ☐ Ja ☐ Nei Dersom avløpsanlegg forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei	Vedlegg nr. Q –

Vedlegg			
Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra – til	Ikke relevant
Dispensasjonssøknader/innvilget dispensasjon	B	–	☐
Kvittering for nabovarsel/Opplysninger gitt i nabovarsel/nabomerknader/kommentarer til nabomerknader	C	–	☐
Situasjonsplan/avkjøringsplan	D	–	☐
Tegninger plan, snitt, fasade (eksisterende)	E	–	☐
Tegninger plan, snitt, fasade (ny)	E	1 – 4	☐
Uttalelse/vedtak fra annen myndighet SAK10 § 6-2 og pbl § 21-5	I	–	☐
Rekvisisjon av oppmålingsforretning	J	–	☐
Andre vedlegg	Q	–	☐

Erklæring og underskrift		
Tiltakshaver		
Tiltakshaver forplikter seg til å gjennomføre tiltaket iht. plan- og bygningsloven (pbl), byggteknisk forskrift og gitt tillatelse.		
Navn Tore Grue	Telefon (dagtid)	Mobiltelefon 97776890
Adresse Vangrøftdalsveien 45	Postnr. 2550 Poststed Os i Ø.	
Dato 04.12.24 Underskrift	E-post toregrue70@gmail.com	
Gjentas med blokkbokstaver TOR GRUE	Eventuelt organisasjonsnr.	

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600

7734 STEINKJER

Deres ref:

Vår ref:
2025/7025-3
Thea Sørensen

Dato:
24.02.2025

Kulturminnefaglig vurdering av søknad om fasadeendring på sæter i Kløftåsen 87 gnr/bnr. 131/18 – Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde – Os kommune

Seksjon for Kulturarv Bygg og landskap i Innlandet fylkeskommune mottok den 14.02.2025 søknad om fasadeendring på Gnr/bnr 131/18 i Os kommune. Setra ligger innenfor Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde og saken er oversendt fylkeskommunen for en kulturminnefaglig vurdering.

Konklusjon Innlandet fylkeskommune anbefaler ikke at det foreslåtte takoverbygget tillates bygget.

Begrunnelse for vår konklusjon Innenfor landskapsvernområdet skal tiltak på seterbebyggelsen tilpasses den tradisjonelle byggeskikken i området. I henhold til byggeskikkveilederen for Forollhogna har seterstuene i området tradisjonelt ikke hatt takoverbygg. En del av setrene har fått mindre takoverbygg i nyere tid. Denne utviklingen bidrar til å endre bygningsmiljøet i setertraktene mer i retning av hytter, noe som fylkeskommunen mener bør begrenses. Den omsøkte seterstua består av flere sammensatte volum. Det planlagte takoverbygget skal plasseres på en del som allerede er fremtrukket fra resten av bygningen. Dette bidrar til å gi takoverbygget en dominerende virkning og skaper et noe overfylt fasadeuttrykk. På bakgrunn av at tiltaket ikke er i tråd med den tradisjonelle byggeskikken og vil ha en dominerende virkning på seterstua anbefaler fylkeskommunen at takoverbygget ikke tillates.

Dette vet vi om kulturminnet/kulturmiljøet Den eldste delen av seterstua er i henhold til SEFRAK-registeret og årstall i huset oppført i 1752. Stua skal ha blitt ombygd flere ganger, deriblant i 1946 da stua ble snudd. Stua framstår i dag som et kaffekvernhus – ei stue som er forlenget i lengden og bygd på et tverrøstet loft over midten av bygningen. Hustypen regnes som en truet bygningstype i henhold til Fylkesdelplan for kulturminner i Hedmark fra 2005. Eiendommen ligger innenfor Vangrøftdalen Kjurrudalen Landskapsvernområde hvor kulturminner og seterbebyggelse er en del av formålet i verneforskriften. Området er også definert som utvalgt kulturlandskap i jordbruket og et av Riksantikvarens utvalgte kulturlandskap av nasjonal interesse.

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

Tiltak i byggesaken vi har vurdert

Tilbygg: Takoverbygg over inngangsparti, ca. 5,2 m² og ny trapp.

Våre kommentarer til kommunen Kommunens vedtak i denne byggesaken skal være basert på en grundig vurdering av de hensyn som ligger til grunn for gjeldende plan- og lovverk. Kommunen bør også vurdere om et positivt vedtak kan føre til presedens. Disse vurderinger bør beskrives i kommunens saksutredning.

Med vennlig hilsen

Torill Skillingsaas Nygård
Seksjonssjef Bygg og landskap

Thea Sørensen
Saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

*Kopi til:
Eli Grete Nisja*

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/2376

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	7/2025	11.03.2025

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av kraftsilo på Trøvollen - Kløftåsen 143 -GID 131/40 - Os kommune

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget gir Ivar Ryen og Mona Østgårdstrøen dispensasjon fra forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde § 3, punkt 1 for oppføring av kraftsilo på Trøvollen (gnr./bnr. 131/40) i Os kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

1. Kraftsiloen kan oppføres som omsøkt inntil 4,85 m høy med en diameter på 2 meter.
2. Installasjonen skal oppføres i bakkant av seterfjøset jfr. punkt på kart angitt i søknad.
3. Dispensasjonen forblir gyldig så lenge det foreligger et reelt landbruksbehov. Kraftsiloen skal fjernes dersom behovet innen landbruk ikke lenger er til stede.

Hjemmel:

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelse lagt vekt på at tiltaket er knyttet til aktiv landbruksdrift på en seter med melkeproduksjon. Plasseringen av installasjonen tar tilstrekkelig hensyn til setermiljøet og landskapsbilde på stedet. Tiltaket anses å bidra med opprettholdelse av en aktiv jordbruksdrift. Med de vilkår som er gitt med tillatelsen vil ikke tiltaket påvirke verneverdiene i vesentlig grad, eller være i strid med verneformålet.

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Oversendelse av søknad til behandling.pdf
- 2 Søknad oppsetting av kraftforsilo.pdf

Andre saksdokumenter:

[Forskrift](#) om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde

[Byggeskikkveileder](#) - Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder

Saksopplysninger

Søknaden

Ivar Ryen og Mona Østgårdstrøen søker om å oppføre en kraftsilo i tilknytning til seterfjøset på Trøvollen på Kløftåsen. Kraftsiloen som søkes oppført er totalt 4,85 m høy med en diameter på 2 meter, med plass til 5,5 tonn kraftsilo. Søkerne driver aktiv seterdrift med melkeproduksjon. Det vises til saksdokument vedlagt saken.

Andre saksopplysninger

Saken er sendt til Innlandet fylkeskommune v/avd. for bygg og landskap for kulturfaglig uttalelse. Høringsfristen har ennå ikke utløpt på tidspunktet for utsending av styredokumentene til arbeidsutvalget. Eventuelle høringssvar vil bli lagt frem til møte.

Nasjonalparkforvalter har konsultert søknad med landbruksrådgiver Berit Siksjø i Os kommune pr. telefon.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde er:

- å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Ifølge forskriftens § 3, punkt 1 er området vernet mot:

«alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger ...»

Ifølge vernebestemmelsene § 5, punkt 1 kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til «oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk».

Kraftsilo er ikke å anse som en bygning, men betraktes som en installasjon. Søknad må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Myndighet

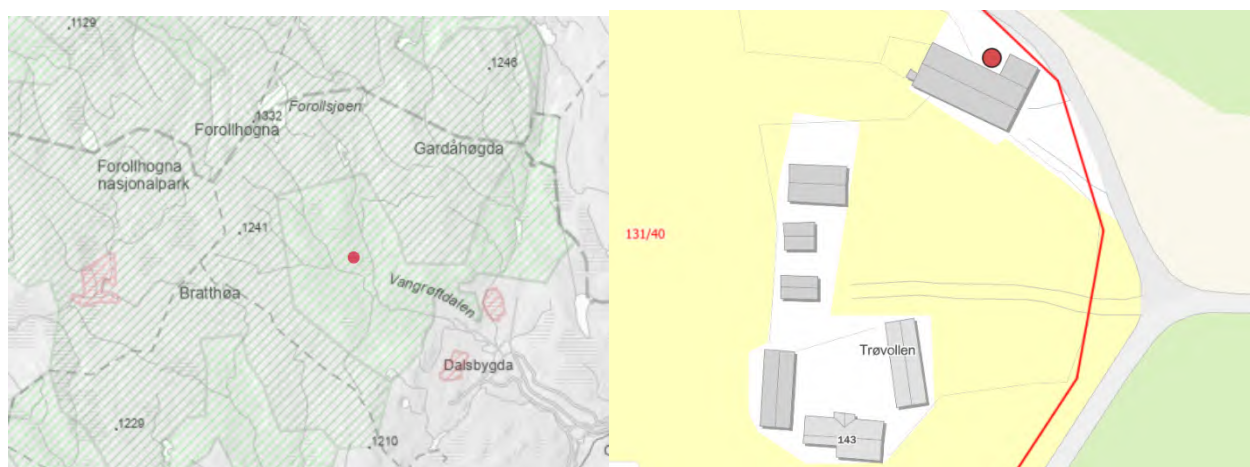
Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet etter forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde. Søknaden legges frem for nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget (AU) jfr. delegeringsreglementet av 14.06.2024, punkt 2.2.1.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

En dispensasjon fra verneforskrift skal vurderes etter **naturmangfoldloven (Nml) §§ 8-12**, som omfatter kunnskapsgrunnlaget (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§10), kostnader ved miljøforringelse (§11) og miljøforvarlig teknikk og driftemetoder (§12).

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad, dialog med kommunal landbruksrådgiver, karttjenester og byggeskikkveileder. Saken er sendt til Innlandet fylkeskommune v/ avd. bygg og landskap for kulturfaglig uttalelse. Nasjonalparkforvalter har hatt vært i dialog med Helland Silosystem AS v/kunderådgiver for styrking av kunnskapsgrunnlag omkring silo som installasjon. Nasjonalparkforvalter har ikke vært på befaring på setervollen i lys av saken, men er godt kjent med setervollens beliggenhet, og omsøkt plassering.

Trøvollen er lokalisert øverst i setergrenda Kløftåsen i Vangrøftdalen, ei setergrend preget med aktiv landbruksaktivitet med seterdrift og beitebruk. Området inngår i UKL (utvalgte kulturlandskap i jordbruket) og inngår også i verdensarven. Trøvollen består av totalt 7 bygninger (figur 1), hvorav 6 er SEFRAK-registrert, inkludert seterfjøset som er tidfestet fra 1900-tallet, første kvartal. I tilknytning til setervollen er det registrert blant annet grå narremusserong, en beitemarksopp som er knyttet til kulturmarksenger og er sterkt truet på rødlista. Omsøkte plassering av kraftsiloen bak seterfjøset er vist i figur 1.

Figur 1: Lokalisering av tiltak i verneområdekompleset og situasjonskart over Trøvollen, omsøkt kraftsilø og plassering er markert med rødt punkt.

I byggeskikkveilederen er det under **gode råd om nye kufjøs**, på side 19 nevnt følgende:

- *Utendørs tanker, kraftforsiloer eller andre installasjoner bør ha en dempet, matt farge og plasseres på en skånsom måte i terrenget.*

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være godt nok kjent til å behandle søknaden (§§ 8-9 NML).

Kraftsilo vurderes som en moderne teknisk installasjon i landbruket, som i utgangspunktet ikke er en del av det opprinnelige setermiljøet. Kraftsilo blir produsert med galvanisert materiale, og vil fremstå med lys, sølvgrå farge med en litt metallisk glans. Videre er det også vurdert avbøtende tiltak med, f.eks. ved å vurdere fargevalg, slik byggeskikkveilederen gir råd om, eller om en slik installasjon ytterligere kan kles- eller bygges inn:

Etter samtale med kunderådgiver v/ Helland Silosystem AS er omsøkt kraftsilo av «det mindre slaget» sammenliknet med hva som finnes på markedet, der etterspørselen av tilsvarende produkt normalt varierer mellom 4,5-12 meter. Dette fremgår også av vedlagt produktliste i søknad med markert produkt. Det er mulig å få produktet lakkert, men dette er et relativt kostnadskrevende tiltak. I et tidsperspektiv (f. eks 10-15 år) er det rimelig å forvente at lakkering vil forringes over tid, og behov for vedlikehold vil bli fremtredende. Effekten av et slikt vilkår vurderes derfor som lite hensiktsmessig, både av økonomiske hensyn og effekt. Det samme gjelder vurderingen av å kle eller bygge inn installasjonen. En bygningskonstruksjon tilpasset en relativt høy og smal installasjon vurderes ikke å ivareta noe form for byggeskikk i området. En slik konstruksjon vil også med tiden ha behov for vedlikehold. Plassering av en slik installasjon vurderes derfor som den mest vektlagte faktoren i søknaden

Fortsatt bruk av områdene og bygningene gjennom aktiv landbruksdrift er avhengig av at brukerne gis mulighet til å drive setring etter dagens krav og standard. Tiltak som omhandler forenkling og effektivisering innen seterdrift vurderes å kunne aksepteres, forutsatt at de planlegges slik at installasjonene ikke fremstår for dominerende i landskapet. Slik sett vurderes omsøkte plassering av installasjonen som den mest hensiktsmessige av hensyn til setermiljø og landskap på stedet.

I henhold til de tidligere vurderingene anses en kraftsilo som et tegn på at det drives et aktivt og moderne landbruk på stedet, og at man gjennom vilkår krever at installasjonen heller fjernet dersom det ikke lenger er behov i landbruksammenheng.

Samlet vurdering

Det er i vurderingen lagt vekt på at tiltaket er knyttet til aktiv landbruksdrift på en seter med melkeproduksjon. Plasseringen av installasjonen vurderes i tilstrekkelig grad å hensynta setermiljøet og landskapsbilde på stedet. Tiltaket anses å bidra med opprettholdelse av en aktiv jordbruksdrift, jf. verneformålet om landskapsvern for Vangrøftdalen-Kjurrudalen. Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene negativt, eller være i strid med verneformålet.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår saksbehandler:
Ole Erik Feragen

Vår ref.:
25/312 - 2

Deres ref.:

Vår dato:
12.02.2025

Oversendelse av søknad til behandling

Tiltak: Oppføring av kraftforsilo, Kløftåsen 143 - Vangrøftdalen
Byggested: Gbnr: 131/40, Os kommune
Tiltakshaver: Ivar Ryen og Mona Østgårdstrøen

Os kommune har mottatt søknad om oppføring av kraftforsilo i Kløftåsen 143, Vangrøftdalen.

Ber om at dere tar saken opp til behandling.

Se vedlagte søknad.

Med hilsen

Ole Erik Feragen
Byggesaksbehandler

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg
Søknad oppsetting av kraftforsilo

Ivar Ryen
Vangrøftveien 39
2552 Dalsbygda
org.nr 985 238 715

Dalsbygda 6.2.25

Os kommune

Søknad om oppsetting av kraftforsilo på Trøvollen, Kløftåsen 143, 2550 Os i Østerdalen

I forbindelse med seterdrift med melkeproduksjon er det behov for å sette opp kraftforsilo. Vi er på setra med hele melkekubesetningen og dette er ikke forenelig med storsekk og bøtter slik det har vært frem til nå. Siloen er planlagt i bakkant av seterfjøset:

Illustrasjon med plassering, Trøvollen g.nr/b.nr 131/40

Bilde med markert plassering (svart kryss), Trøvollen g.nr/b.nr 131/40

Siloen som er planlagt satt opp er en Helland Silo 300 S – Landbrukssilo med plass til 5,5 tonn kraftfor. Vi har valgt en liten silo som skal passe godt inn i landskapet og sammen med seterfjøset samtidig som den tilfredsstiller kraftforbehovet(tonn). Bilde og tekniske spesifikasjoner er vist under:

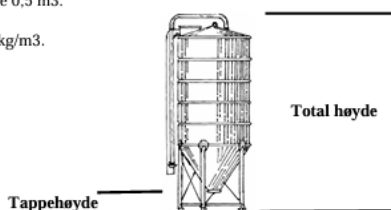
TEKNISKE SPESIFIKASJONER

Silo Diameter Ø	Total m ³ innhold	Tonn Ved 650kg/m ³	Ring høyde 0,70m	Antall Bein Stk.	Kon høyde m	Topp Høyde M	Total Silohøyde u/stativ m	Tappe-høyde m	Stativ-Høyde M	Total Silo – høyde* m
1,6 m	4,0 m ³	2,6	2	3	1,20 m	0,30 m	2,90 m	0,95 m	2,14 m	3,85m
1,6 m	5,5 m ³	3,5	3	3	1,20 m	0,30 m	3,60 m	0,95 m	2,14 m	4,55 m
1,6 m	7,0 m ³	4,5	4	3	1,20 m	0,30 m	4,30 m	0,95 m	2,14 m	5,25 m
1,6 m	8,5 m ³	5,5	5	4	1,20 m	0,30 m	5,00 m	0,95 m	2,14 m	5,95 m
1,6 m	10,5 m ³	6,8	6	4	1,20 m	0,30 m	5,70 m	0,95 m	2,14 m	6,65 m
1,6 m	11,5 m ³	7,5	7	4	1,20 m	0,30 m	6,40 m	0,95 m	2,14 m	7,35 m
1,6 m	13,0 m ³	8,4	8	4	1,20 m	0,30 m	7,10 m	0,95 m	2,14 m	8,05 m
1,8 m	5,0 m ³	3,2	2	3	1,30 m	0,35 m	3,05 m	0,85 m	2,14 m	3,90 m
1,8 m	7,0 m ³	4,5	3	3	1,30 m	0,35 m	3,75 m	0,85 m	2,14 m	4,60 m
1,8 m	9,0 m ³	5,8	4	4	1,30 m	0,35 m	4,45 m	0,85 m	2,14 m	5,30 m
1,8 m	11,0 m ³	7,1	5	4	1,30 m	0,35 m	5,15 m	0,85 m	2,14 m	6,00 m
1,8 m	13,0 m ³	8,4	6	4	1,30 m	0,35 m	5,85 m	0,85 m	2,14 m	6,70 m
1,8 m	15,0 m ³	9,7	7	5	1,30 m	0,35 m	6,55 m	0,85 m	2,14 m	7,40 m
1,8 m	16,5 m ³	10,7	8	5	1,30 m	0,35 m	7,25 m	0,85 m	2,14 m	8,10 m
2,0 m	6,5 m ³	4,2	2	3	1,50 m	0,35 m	3,25 m	0,90 m	2,40 m	4,15 m
2,0 m	8,5 m ³	5,5	3	4	1,50 m	0,35 m	3,95 m	0,90 m	2,40 m	4,85 m
2,0 m	11,0 m ³	7,1	4	4	1,50 m	0,35 m	4,65 m	0,90 m	2,40 m	5,55 m
2,0 m	13,0 m ³	8,4	5	4	1,50 m	0,35 m	5,35 m	0,90 m	2,40 m	6,25 m
2,0 m	15,0 m ³	9,7	6	5	1,50 m	0,35 m	6,05 m	0,90 m	2,40 m	6,95 m
2,0 m	17,5 m ³	11,3	7	5	1,50 m	0,35 m	6,75 m	0,90 m	2,40 m	7,65 m
2,0 m	19,5 m ³	12,6	8	6	1,50 m	0,35 m	7,45 m	0,90 m	2,40 m	8,35 m
2,0 m	22,0 m ³	14,3	9	6	1,50 m	0,35 m	8,15 m	0,90 m	2,40 m	9,05 m
2,2 m	8,0 m ³	5,2	2	4	1,65 m	0,40 m	3,45 m	0,75 m	2,40 m	4,20 m
2,2 m	10,5 m ³	6,8	3	4	1,65 m	0,40 m	4,15 m	0,75 m	2,40 m	4,90 m
2,2 m	13,0 m ³	8,4	4	4	1,65 m	0,40 m	4,85 m	0,75 m	2,40 m	5,60 m
2,2 m	16,0 m ³	10,4	5	5	1,65 m	0,40 m	5,55 m	0,75 m	2,40 m	6,30 m
2,2 m	18,5 m ³	12,0	6	5	1,65 m	0,40 m	6,25 m	0,75 m	2,40 m	7,00 m
2,2 m	21,0 m ³	13,6	7	6	1,65 m	0,40 m	6,95 m	0,75 m	2,40 m	7,70 m
2,2 m	24,0 m ³	15,6	8	6	1,65 m	0,40 m	7,65 m	0,75 m	2,40 m	8,40 m
2,2 m	26,5 m ³	17,3	9	6	1,65 m	0,40 m	8,35 m	0,75 m	2,40 m	9,10 m
2,5 m	11,0 m ³	7,1	2	4	1,90 m	0,50 m	3,80 m	0,75 m	2,70 m	4,55 m
2,5 m	14,5 m ³	9,4	3	4	1,90 m	0,50 m	4,50 m	0,75 m	2,70 m	5,25 m
2,5 m	18,0 m ³	11,7	4	5	1,90 m	0,50 m	5,20 m	0,75 m	2,70 m	5,95 m
2,5 m	21,0 m ³	13,6	5	5	1,90 m	0,50 m	5,90 m	0,75 m	2,70 m	6,65 m
2,5 m	24,5 m ³	15,9	6	6	1,90 m	0,50 m	6,60 m	0,75 m	2,70 m	7,35 m
2,5 m	28,0 m ³	18,2	7	6	1,90 m	0,50 m	7,30 m	0,75 m	2,70 m	8,05 m
2,5 m	31,5 m ³	20,4	8	6	1,90 m	0,50 m	8,00 m	0,75 m	2,70 m	8,75 m
2,5 m	35,0 m ³	22,7	9	6	1,90 m	0,50 m	8,70 m	0,75 m	2,70 m	9,45 m
2,5 m	38,0 m ³	24,7	10	6-i	1,90 m	0,50 m	9,40 m	0,75 m	2,70 m	10,15 m
2,5 m	41,5 m ³	27,0	11	6-i	1,90 m	0,50 m	10,10 m	0,75 m	2,70 m	10,85 m

*Tilleggs høyde med 99 senterbend er 0,45 m.
M3 innholdet i siloen er avrundet til nærmeste 0,5 m³.
I tabellen er det beregnet 650 kg pr m³.
Egenvekt på for typer varierer fra 580 – 700 kg/m³.

Innhold kon	m ³	tonn
1,6 m Ø	0,9	0,6
1,8 m Ø	1,2	0,8
2,0 m Ø	1,8	1,2
2,2 m Ø	2,4	1,5
2,5 m Ø	3,4	2,2

Syklon, tilleggshøyde 1,3 m.

Vi ønsker å starte arbeidet med oppsetting så snart at bomveien åpner (starten av juni), slik at anlegget blir klart til påfølgende seterflytting. Av hensyn til bestillingstid håper vi på svar innen 8 uker fra dagens dato.

Ivar Ryen/Mona Østgårdstrøen
Vangøftveien 39, 2552 Dalsygda
mona.ostgardstroen@online.no
95 07 85 17